

BOLEST IRDŽĀ'A¹

*"Irdžā' je vjera koja zadovoljava kraljeve"
"Više se bojimo fitne murdžija nego fitne hawāridža"*

(izreke selefa)

---

¹ *Irdžā'* je zastranjeno vjerovanje rašireno među masama muslimana, koje zastupa ideju da se *īmān* sastoji samo iz vjerovanja srcem, a po nekim sljedbenicima ove ideje – u *īmān* spada i izgovaranje jezikom. Zajedničko svim pod-skupinama *murdžija* je da svi oni smatraju da djela nisu sastavni dio *īmāna*.

Izbor tekstova:

Ebu Ahmed

Prijevod sa engleskog jezika:

Ebu Ahmed

Unos i prelom teksta:

Ebu Ahmed

VAŽNA NAPOMENA !

Svako kopiranje i umnožavanje ove knjige
ili bilo kojeg njenog dijela bez odobrenja
autora ovog prijevoda je veoma
pohvaljeno i preporučljivo

VRSTE KUFRA I VRSTE KĀFIRA ²

šejh Bekr Ebū Zejd

Vrste kufra

Vrste *kufra* su kao što slijedi:

Kufr poricanja (negiranja). Uzvišeni Allāh kaže:
"A onima koji dokaze Naše budu poricali i koji u susret na onom svijetu ne vjeruju - biće poništena njihova djela. Zar će biti drugačije nagrađeni nego što su radili ?" ³

Kufr onoga koji se ismijava Allāhu, Njegovom Poslaniku, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, Njegovoj vjeri,... Uzvišeni Allāh kaže o njima:

"A ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: 'Mi smo se samo zabavljali i razgovarali'. Reci: 'Zar se niste Allāhu, Njegovim riječima i Njegovom Poslaniku rugali? Ne ispričavajte se, jasno je da ste nevjernici, nakon što ste bili vjernici. Ako nekima od vas oprostimo, druge ćemo kazniti zato što su pokvarenjaci' " ⁴

Kufr onoga koji psuje Allāha, Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i Njegovu vjeru. Psovanje negira obavezno slavljenje Allāha,

---

² priređeno prema načinu koji je spomenuo šejh Bekr Ebū Zejd u svojoj knjizi "*Dar' el-fitna*"

³ sura el-E'rāf, 147. ajet

⁴ sura et-Tewbe, 65. i 66. ajet

Njegovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i Njegove vjere. Uzvišeni Allāh kaže:

"A ko god poštuje Allāhove propise, to je znak čestita srca". ⁵

Kufr odbacivanja, arogancije (oholosti), odbijanja da se pokori Allāhu, kao što Uzvišeni Allāh kaže u vezi šejtāna:

"On je odbio i uzoholio se i postao je jedan od nevjernika". ⁶

Ova vrsta *kufra* je zajednička (uobičajena) među *kufrom* neprijatelja vjerovjesnikā.

Kufr okretanja od Allāhove vjere. Uzvišeni Allāh kaže:

"Ali oni koji ne vjeruju okreću glave od onoga čime im se prijeti". ⁷

Verbalni kufr, kao što Uzvišeni Allāh kaže:

"A ako ih upitaš oni će sigurno reći: 'Mi smo samo razgovarali i zabavljali se'. Reci: 'Zar se niste Allāhu, Njegovim riječima i Njegovom Poslaniku rugali? Ne ispričavajte se, jasno je da ste nevjernici, nakon što ste bili vjernici". ⁸

Uzvišeni Allāh također kaže:

"A sigurno su govorili riječi *kufra* i pokazali su da su *kāfiri* nakon što su islām javno primili". ⁹

kada su oni rekli:

---

⁵ sura el-Hadždž, 32. ajet

⁶ sura el-Beqare, 34. ajet

⁷ sura el-Ahqāf, 3. ajet

⁸ sura et-Tewbe, 65. i 66. ajet

⁹ sura et-Tewbe, 74. ajet

"Ako se vratimo u Medīnu, sigurno će jači istjerati iz nje slabijeg". ¹⁰

Od ove vrste *kufra* je ono što su *munāfīci* rekli u pohodu na Tebūk:

"*Mi nismo vidjeli nešto slično ovim našim učačima – misleći na Poslanika i njegove ashābe – oni imaju velike stomake, a veliki su lažovi i kukavice*".

Od verbalnog *kufra* je moljenje (prizivanje) drugih mimo Allāha i traženje utočišta od mrtvih.

Kufr djelima. Uzvišeni Allāh kaže:

"Reci: 'Zaista moj namaz, moja djela, moj život i moja smrt su za Allāha, Gospodara svih svjetova' "

¹¹

Stoga, činjenje sedžde drugome mimo Allāha, klānje u ime drugog mimo Allāha je *širk* i *kufr* u Allāha. Od *kufr el-fi'li* (kufra djelom) je također i *sihr* (vradžbina).

Uzvišeni Allāh kaže:

"Sulejmān nije bio nevjernik, već su šejtāni nevjernici koji uče ljude sihru". ¹²

Ovo je zato što *sihr* uključuje korišćenje džinna, stupanje u vezu s njima, tvrdnju poznavanja *gajba* (nevidljivog) i dijeljenja znanja *gajba* sa Allāhom, a Uzvišeni Allāh kaže:

"... A znali su da onaj koji to (sihr) kupuje (time se bavi) neće nikakvog udjela na āhiretu imati". ¹³

Učenjaci su *sihr* uvrstili pod temu *tewhīda*, pod vrste *kufra*, zato što *sihr* sadrži *širk* i *kufr*, te da bi upozorili

---

¹⁰ sura el-Munafiqūn, 8. ajet

¹¹ sura el-En'ām, 162. i 163. ajet

¹² sura el-Beqare, 102. ajet

¹³ sura el-Beqare, 102. ajet

na njega i da bi razjasnili da je *sīhr* jedna od stvari koje poništavaju *tewhīd*.

Kufr srca i sumnje. Uzvišeni Allāh kaže:

"Pravi vjernici su samo oni koji su povjerovali u Allāha i Njegovog Poslanika i poslije toga više ne sumnjaju, i bore se na Allāhovom putu svojim imecima i svojim životima. Oni su iskreni!" ¹⁴

Uzvišeni Allāh također kaže:

"Od tebe će tražiti dozvolu samo oni koji ne vjeruju u Allāha i u onaj svijet i čija se srca kolebaju, pa sumnjaju i neodlučni su". ¹⁵

Uzvišeni Allāh također kaže:

"I on uđe u svoj vrt čineći nepravdu samom sebi (oholeći se). On reče: 'Mislim da ovaj vrt nikada neće propasti i mislim da Sudnji Dan nikada neće doći, i ja mislim da ću, ako i budem vraćen Gospodaru svome, sigurno nešto bolje od ovoga naći'. A reče mu drug njegov koji je s njim razgovarao: 'Zar ne vjeruješ u Onoga koji te je od zemlje stvorio, zatim od kapi sjemena i najzad te je potpunim čovjekom učinio?'" ¹⁶

Svi od gore spomenutih su proglašeni *kāfirima* (nevjernicima) od strane Allāha i Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, nakon što su bili *mu'mini* – zbog nekih riječi ili djela koje su rekli ili učinili, čak i ako nisu svojim srcem vjerovali u njih, za razliku od puta zalutalih *murđijā*.

Mi tražimo utočište kod Allāha od tvrdnji *murđijā*.

---

¹⁴ sura el-Hudžurāt, 15. ajet

¹⁵ sura et-Tewbe, 45. ajet

¹⁶ sura el-Kehf, 35.-37. ajet

Također trebamo znati da *tekfīr el-'ajn* (proglašavanje pojedinca nevjernikom, koji je učinio nešto od gore spomenutih stvari koje poništavaju islām) zavisi od *šartova* (uslova) i poništivača (spriječavajućih faktora) *tekfīra*.

Ono što smo gore spomenuli uništava mahane i preuveličavanja mezheba *irdžā'a*.

Vrste *kāfira* ¹⁷

Musliman ne bi trebao pokušavati da izbjegava proglašavanje *tekfīra* nad onim koga su Allāh i Njegov Poslanik *protekfīrili* (proglasili nevjernikom), zbog toga što se, čineći to, vi pokoravate Allāhu i Njegovom Poslaniku, *sallallāhu alejhi we sellem*.

Nevjernika ima dvije vrste:

Prva vrsta su *'asl* (originalni) nevjernici, koji nisu ušli u islām s kojim je došao Allāhov Poslanik Muhammed, *sallallāhu alejhi we sellem*, kao što su Židovi, kršćani, pagani, obožavaoci kipova itd., oni o kojima je Uzvišeni Allāh rekao:

"Borite se protiv onih koji ne vjeruju u Allāha i Sudnji dan, koji ne smatraju zabranjenim ono što je Allāh i Njegov Poslanik zabranio i koji ne ispovijedaju istinsku vjeru – sve dok ne daju *džizju* (glavarinu) poslušno i dok ne budu poniženi". ¹⁸

I rekao je Uzvišeni Allāh:

---

¹⁷ nastavljeno iz knjige šejha Bekra Ebū Zejda "*Dar' el-fitna*"

¹⁸ sura et-Tewbe, 29. ajet

"Sigurno su nevjernici oni koji kažu: 'Allāh je jedan od trojice (u trojstvu)' ".¹⁹

I rekao je Uzvišeni Allah:

"Nisu se nevjernici između sljedbenika Knjige i mnogobošci odvojili, sve dok im nije došao dokaz jasni".²⁰

I rekao je:

"Oni koji u Allāha i Poslanike Njegove ne vjeruju i žele da između Allāha i Poslanika Njegovih u vjerovanje naprave razliku i govore: 'U neke vjerujemo, a u neke ne vjerujemo' i žele da između toga nekakav stav zauzmu - oni su zbilja pravi nevjernici, a mi smo nevjernicima pripremili sramnu patnju".²¹

Ovi su '*asl* (originalni) nevjernici. Kada ih proglašavam nevjernicima, mi ne pravimo razliku između njihovog pojedinca ili grupe, između njihovog živog ili mrtvog, kao što je ukazano (objašnjeno) Qur'ānom i sunnetom.

Protiv ove vrste nevjernika se je potrebno boriti sve dok oni ne uđu u islām ili plate *džizju*.

Druga vrsta su muslimani koji su se odmetnuli od islāma, zapadanjem u jednu od vrsta *kufra* (nevjerstva) kao što je gore navedeno.

Međutim, moramo također znati da *tekfīr el-'ajn* (proglašavanje pojedinca nevjernikom koji je učinio nešto od gore spomenutih poništivača islāma) zavisi od *šartova* (uslova) i poništivača (spriječavajućih faktora) *tekfīra*.

---

¹⁹ sura el-Mā'ide, 73. ajet

²⁰ sura el-Bejjineh, 1. ajet

²¹ sura en-Nisā', 150. i 151. ajet

KUFR SE DEŠAVA
VJEROVANJEM, IZJAVAMA I DJELIMA
Ebū 'Ijjād

Imām en-Newewi je rekao u djelu "Kitābur-ridde" ("Knjiga otpadništva"):

"To je raskidanje islāma. Ono se nekada dešava izjavom koja sadrži kufr, a nekada djelom. A djela koja za sobom povlače kufr (koji izvodi iz vjere) su ona koja su učinjena promišljeno, i ismijavanje vjere je jasno (u ovom pogledu), kao i činjenje sedžde kipu, Suncu, ili bacanje Qur'āna u blato, ili magija (sihr) koja uključuje obožavanje Sunca i druga slična djela".²²

Ibnul-Qajjim je rekao:

"Slično tome, među ograncima kufra su oni koji su izjave i oni koji su djela. I baš kao što čovjek može upasti u kufr (koji izvodi iz vjere) svojim dobrovoljnim izgovaranjem riječi koja sadrži kufr i koja je ogranak nevjerstva, slično tome on može zapasti u kufr (koji izvodi iz vjere) i činjenjem djela kufra od ogranaaka koja su djela (postupci), kao što je činjenje sedžde kipu, ponižavanje mushāfa,... Prema tome, ovo je princip".²³

Šejh AbdurRahmān ibn Hasan je rekao:

"Slično ovome, feqīhi (islamski pravници) su, u vezi propisa nad murtedom (otpadnikom), spomenuli da čovjek može postati nevjernik izjavom, koju on izgovara ili djelom koje počinu, čak i ako on svjedoči da nema ničega vrijednog obožavanja mimo Allāha i da je Muhammed, sallallāhu 'alejhi we sellem, Njegov Poslanik, i ako klanja, posti i daje zekāt. Ovim izjavama i ovim djelima on postaje murted, i to što je on izgovorio ili učinio (ta njegova riječ

²² "Rewdatut-tālibīn", 7. tom, 283. i 284. str.

²³ "Kitābus-salāh", 53. i 54. str.

ili djelo kufra) poništava njegova djela, naročito ako je on umro na tome. U tom slučaju, poništavanje njegovih djela je stvar idžmā'a (postoji konsenzus među učenjacima po ovom pitanju)²⁴.

Šejh AbdurRahmān bin Nāsir es-Sa'di je rekao:
*"Poglavlje: Propis o murtedu (otpadniku). Murted je onaj koji izađe iz islāma i uđe u kufr zbog djela, izjava, i'tiqāda (vjerovanja), šekka (sumnje),..."*²⁵.

Šejh Ibn Uthejmīn je rekao:

*"A koga god su Allāh i Njegov Poslanik proglasili nevjernikom, onda je on nevjernik, bez obzira bilo to putem djela (koje je počinio) ili vjerovanja (koje ima) ili izjave (koju je izgovorio). A koga god Allāh i Njegov Poslanik nisu proglasili nevjernikom i sebe pripisuje islāmu, onda je on vjernik i nije nam dozvoljeno da ga proglašavamo nevjernikom"*²⁶.

Šejh Hālid el-'Anbari je rekao:

*"Ekstremne murdžije su se suprotstavile ehliš-sunnetu kad su definisali imān samo tasdiqom (pristankom srcem) i rekli da je moguće da savršen imān bude u srcu dok osoba izgovara kufr ili dok, promišljeno i bez prinude, psuje Allāha i Njegovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem. Tako su oni kufr ograničili na tekdhib (odbacivanje) srca i mislili su da je svako koga je Zakonodavac proglasio nevjernikom, proglašen nevjernikom zato što kod njega nema tasdiqa (potorde) srcem. A selefi su one, koji govore ove riječi – proglašavali nevjernicima, jer je prokleti Iblīs nevjernik tekstualnim dokazom Časnoga Qur'āna, a nije bio mukedhib (poricatelj), već je bio dobrovoljni mu'ānid (onaj koji pruža otpor, protivi se) i mustekbir (oholnik)"*²⁷.

---

²⁴ *"Ed-durrer es-senijje"*, 214.str.

²⁵ *"Menhedžus-sālikīn"*, 112.str.

²⁶ Kaseta: *"Pitanja i odgovori iz Qatara"* (30.april, 2000).

²⁷ *"El-hukmu bi gajri mā enzelAllāhu ve usūlu tekfir"*, 18. str.

Šejh 'Abdul'Azīz bin Bāz je rekao:

"Klanje (žrtvovanje) u nečije drugo, a ne u Allāhovo ime i činjenje sedžde drugom mimo Allāha je kufr djela koji izvodi iz vjere. Slično tome, ako osoba klanja drugom mimo Allāhu, ili čini sedždu drugome mimo Njega – uzvišen neka je On od svih nedostataka – onda će to biti veliki kufr djela. Allāhu se utječemo od toga. Slično tome, ako on psuje vjeru, ili psuje Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, ili ismijava Allāha i Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, onda je to veliki kufr djela prema ehliš-sunnetu *wel-džemā'atu*".²⁸

Kao što je gore navedeno, ono čime mi obožavamo našeg Gospodara je – da među *izjavama* i *djelima* ima onih koje su kufr (koji izvode iz vjere).

Djela kufra su sama po sebi kufr.

Tu je *kufr ni'me* (mali kufr), kao što su grijesi koji ne negiraju čovekov *īmān* (islām) u potpunosti, kao što je blud, krađa, laganje, i slično, kao i veliki kufr, koji izvodi iz vjere, kao što je psovanje Allāha ili Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, šutiranje Qur'āna, činjenje sedžde kipu,... Sve ovo smo naveli kao protiv-odgovor *murdžijama*, koji ograničavaju *kufr* (a i *īmān*) isključivo na srce.

---

²⁸ magazin "El-Furqān" (br. 94).

KUFR SE MOŽE DESITI
BEZ ISTIHLĀLA ILI DŽUHŪDA

Ebū 'Ijjād

Među djelima su ona, za koja nije neophodno da čovjek učini njihov *istihlāl* (tj. da ih smatra ili proglasi dozvoljenim), da bi bio smatran nevjernikom, koji je izašao van okvira islāma.

Šejhul-islām Ibn Tejmije je rekao:

*"I neophodno je da se zna da je izjava "kufr onoga koji psuje Allāha, Njegovog Poslanika i vjeru je jedino kufr zbog toga što je on učinio istihlāl toga djela (proglasio da je ovo dozvoljeno)" – odvratna greška i veoma velika zabluda... I ovo je iz mnogobrojnih uglova..."*²⁹

Kada čovjek opsuje Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, ili namjerno baci Qur'aṅ u nešto prljavo, ili npr. šutne Qur'aṅ bez imalo prinude i bez greške, onda se ne zahtijeva da on učini *istihlāl* toga djela (da to djelo ohalali) da bi nad njim bio uspostavljen *tekfir* (da bi se on proglasio nevjernikom). Ne, već je dovoljno da je on želio ovo djelo i da ga je dobrovoljno učinio, da nije bio pod prinudom, i slično tome.

A što se tiče *istihlāla* (vjerovanja da je nešto što je Allah učinio harāmom – ustvari halāl), onda je on od dvije vrste: vrsta koja se tiče djela i vrsta koja se tiče vjerovanja.

Šejh Ibn Utthejmīn je rekao:

---

²⁹ *"Es-sārim el-meslūl"*, 514. str.

"Istihlāl je da osoba vjeruje da je nešto što je Allāh učinio zabranjenim – dozvoljeno. Što se tiče istihlāla djela, onda moramo posmatrati (proučavati, pratiti): ako je ovaj istihlāl vezan za nešto što izvodi iz vjere, onda osoba time postaje nevjernik i murted. Tako npr., ako osoba radi sa kamatom (daje ili uzima kamatu) bez vjerovanja u njenu dozvoljenost, pa ipak ustrajava u radu sa njom, onda takav ne postaje nevjernik, jer to djelo nije proglasio dozvoljenim. Međutim, ako on kaže: 'Kamata je dozvoljena', i time misli na kamatu koju je Allāh proglasio zabranjenom, on odmah postaje nevjernik, jer je on mukedhib (poricatelj) Allāha i Njegovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem. Zato bi u ovom slučaju istihlāl bio istihlāl djela i istihlāl vjerovanja srcem. Međutim, što se tiče istihlāla djela, moramo gledati u samo djelo; je li to nešto što samo po sebi izvodi iz vjere ili ne? A poznato je da upotrebljavanje kamate ne čini čovjeka nevjernikom, već je to jedan od velikih grijeha. Međutim, ako čovjek učini sedždu kipu ili čovjeku, on je onda nevjernik. Zašto? Zato što ovo djelo samo po sebi izvodi iz vjere. Ovo je princip. Međutim, potrebno nam je da posmatramo i sledeći uslov, a to je da je osoba koja je učinila nešto dozvoljenim (istihlālom) nije opravdana neznanjem, jer ako je on opravdan neznanjem, onda on nije nevjernik"³⁰.

Prema tome, postoje dvije vrste istihlāla:

istihlāl koji je vezan za djelo i

istihlāl koji je vezan za vjerovanje.

Istihlāl koji je vezan za vjerovanje je nevjerstvo u svim situacijama, bez obzira da li je ovaj *istihlāl* u vezi nečega što dostiže samo do stepena malog *kufra* ili nešto što dostiže nivo velikog *kufra*. Na primjer, ako je čovjek ohalalio blud, ili pijenje vina, ili slično tome – onda je on nevjernik. Slično

---

³⁰ "Lika bad el-mebthu" br. 1200.

tome, ako je on ohalālio psovanje Allāha, Njegovog Poslanika ili vjere, onda je on postao nevjernik sāmim tim *istihlālom* (dozvoljavanjem), učinio on to djelo ili ne (opsovao ili ne).

A što se tiče *istihlāla* koji je vezan za djelo – a ovo prosto znači da osoba počini djelo, drugim riječima, on to čini dozvoljenim sebi jedino u smislu svog djela, u značenju da on čini to djelo – onda se u ovakvoj situaciji mora pogledati u djelo koje je počinio: da li je to nešto što ne dostiže stepen velikog *kufra*, kao što je blud, krađa, kockanje i slično. U ovom slučaju, on nije nevjernik ovakvim *istihlālom* (dozvoljavanjem sebi da učini ovo djelo). Međutim, ako je to djelo ili izjava koja izvodi iz vjere, kao što je činjenje sedžde kipu, onda on postaje nevjernik ovim *istihlālom* (dozvoljavanjem sebi da učini to djelo). I ovo je princip *istihlāla* prema mišljenju naše 'uleme.

U svjetlu ovoga, dobro je poznata izjava *imāma* et-Tahāwija:

"Mi nikoga ne proglašavamo nevjernikom zbog grijeha koje je počinio, sve dok ga ne proglasi dozvoljenim".

Ova izjava je predmet gornjeg objašnjenja i ne treba se uzeti apsolutno.

U pogledu *džuhūda*, Imam Ebū Džāfer Et-Tahāwi je rekao:

"Rob ne izlazi iz imāna, osim džuhūdom (poricanjem) onoga što ga je dovelo u njega".

Šejh Ibn Māni' je ovo prokomentarisao:

"On je ovime želio odgovoriti hawāridžima i mu'tezilama, onima koji ovakvu osobu protjeruju iz imāna zbog djela koja je počinio".

Šejh Ibn Bāz je rekao, objašnjavajući ovo:

"Ova apsolutna generalizacija (uopćavanje) zahteva dalje ispitivanje. Jer, nevjernik ulazi u islām sa dva šehadeta (svjedočenja), ako ih nije izgovorio ranije. A ako ih je izgovorio, onda će on ući u islām ponovo nakon pokajanja od onoga što ga je dovelo u nevjerstvo. A osoba može izaći iz islāma bez pokazivanja džuhūda (poricanja, odbijanja), iz mnogo razloga koje su ljudi od znanja objasnili u raspravama o propisu koji se odnose na murteda. Među njima: kada on opsuje islām ili Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, ili ismijava Allāha, Njegovu Knjigu, ili nešto od Njegovog zakonodavstva, Uzvišen je On i čist od svih nedostataka, zbog Njegovih riječi: **"Reci: 'Zar se niste Allāhu, riječima Njegovim i Poslaniku Njegovom rugali? Ne ispričavajte se, jasno je da ste nevjernici, nakon što ste bili vjernici' "**.³¹ Također, od ovih stvari je i obožavanje kipova, dozivanje mrtvih, tražeći pomoći od njih, i druge stvari slične ovima. Stoga, ko god uputi bilo koje od ovih djela 'ibadeta drugom mimo Allāhu, kao npr. kipovima, melecima, džinnima, onima koji su u kaburovima ili drugima od stvorenja, onda je takav počinio širk Allāhu i nije ispunio značenje riječi 'La ilāhe illAllāh'. Sve ove stvari prouzrokuju izlazak osobe iz islāma prema idžmā'u (konsenzusu) muslimana i one nisu od stvari džuhūda (poricanja, odbijanja). Dokazi za ove stvari su dobro poznate iz Knjige i sunneta i učenjaci su ih spomenuli u poglavljima koje se odnose na propise o murtedu, pa se obratite na njih ako želite, a od Allāha dolazi uspjeh".³²

I baš kao u slučaju naše maloprijeđašnje rasprave o *istihlālu*, postoje neka djela za koja nije potreban džuhūd (poricanje i odbijanje) da bi se to djelo smatralo velikim *kufrom* (*kufur ekber*) i onime što izvodi iz islāma. Ne, već su ova djela sama po sebi veliki *kufur* i izvode iz islāma.

³¹ sura et-Tewbe, 65. i 66. ajet

³² "Saihatu nadhīr", str.48-49.

Međutim, ovdje je vrijedno napomene u cilju kompletnosti, da su neki od učenjaka rekli da je osnova svih stvari koje izvode iz islāma – zapravo *džuhūd* (poricanje i odbijanje) onoga s čime je došao Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

Šejh AbdurRahmān bin Nāsir es-Sa'di je rekao:

*"Poglavlje: Propis o murtedu": Murted (otpadnik) je onaj koji je izašao iz islama i ušao u kufr zbog postupka (djela), izjave, vjerovanja ili sumnje. A učenjaci – Allāh im se smilovao – su objasnili specifične detalje i objašnjenja stvari kojima rob napušta islām. A sve te stvari imaju svoju osnovu u džehdu (odbijanju) onoga s čime je došao Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, ili džehdu (odbijanju) nečega od toga. Zato se od onoga koji se odmetne treba zatražiti da se pokaje u roku od tri dana. Pa ako se pokaje i vrati, onda je u redu, a u suprotnom on treba biti ubijen mačem".*³³

A ako neko iz ove izjave shvati da djela *kufra* – kao što su djela spomenuta u izjavi šejha Bin Bāza – ne trebaju biti smatrana velikim *kufrom*, osim ako su spojena sa *džuhūd*om (poricanjem i odbijanjem) – onda je to greška. Ne, već su ova djela sama po sebi veliki *kufr*. Otuda, postoji elemenat greške u gornjoj izjavi ako se ona razumije na ovaj način, a ona ne treba da bude shvaćena bukvalno.

Međutim, ako je ono što se razume iz nje – da osoba jedino postaje *murted* i da se kazna *hadda* (pogubljenje) primjenjuje na nju tek nakon što je dokaz nad njom uspostavljen (*iqāmetul-hudždže*), i tek pošto se osoba ne želi pokajati, ne prestaje se ovim djelom i ne odriče se njega (tog djela ili izjave *kufra*), nego ustrajava na njemu – onda je to u

---

³³ *"Menhedžus-sālikīn"*, str.112.

skladu sa principom *tekfīra* u vezi onoga koji je zapao u ova djela, a to je uspostavljanje dokaza (*iqāmetul-hudždže*), pa ako osoba pokaže *džuhūd* (dobrovoljno poricanje) nakon ovoga, onda je on *murted*, koji treba da se ubije.

Šejh Muhammed bin 'AbdulWehhāb je rekao:

"Murted je onaj koji je uznevjerovao (postao nevjernik) prema idžmā'u (konsenzusu) muslimana i on je onaj nad kojim je ustanovljen dokaz. Onaj nad kojim dokaz nije ustanovljen, ne treba biti proglašen nevjernikom".

Na kraju, mi kažemo da djela *kufra* ne zahtevaju da *istihlāl* (ohalaljivanje) ili *džuhūd* (poricanje i odbijanje) budu prisutni da bi ta djela bila smatrana djelima velikog *kufra*, tj. djelima koja izvode iz islāma.

KUFR SE MOŽE DESITI BEZ VJEROVANJA
U KUFR ILI ŽELJENJA KUFRA
Ebū 'Ijjād

Među djelima i izjavama ima onih zbog kojih počinitelj izlazi iz islāma i nije uslov da on želi da napusti islām (*qasd*), ili želi da počini *kufur*, ili da vjeruje u izjavu *kufra* koju je izgovorio.

Ibn Hadžer je rekao:

"Među muslimanima ima onih koji izlaze iz vjere bez željenja (qasd) da izađu iz vjere i bez željenja druge vjere pored vjere islāma".³⁴

Šejhul-islām Ibn Tejmije je rekao:

"A u suštini, ko god kaže ili počini ono što je kufur, na račun toga postaje kāfir, čak i ako on nije želio (lem jaqsud) da postane nevjernik, jer niko ne želi kufur, osim ako Allāh to želi".³⁵

Da bismo ilustrirali ovu tačku, osoba može učiniti sedždu kipu, i ovo djelo je samo po sebi *kufur* koji izvodi iz vjere.

Propis *tekfira* može biti uspostavljen nad osobom pod uslovom da su preventivne barijere (sprečavajući faktori) *tekfira* uklonjeni, odnosno nedostaju (kao što je neznanje, prinuda, pogrešno tumačenje šeri'atskog teksta,...).

Međutim (da bi čovjek bio proglašen nevjernikom zbog tog djela), nije uslov da osoba *namjerava da počini kufur*

---

³⁴ *"Fethul-bāri"*, 12. tom, 373. str.

³⁵ *"Es-sārim el-meslūl"*, 178. str.

ovim djelom, jer mušrici koji obožavaju mrtve i čine im '*ibādet* – vjerujući da im mrtvi može pomoći, donijeti korist, zaštititi ih – oni nikada *ne namjeravaju da počine kufr* ovim djelima.

Ne, već oni smatraju da oni te mrtve obožavaju da bi ih oni približili Allāhu, pa ipak su ovo najveća djela širka i *riddeta* (otpadništva).

Da ilustriramo drugim primjerom: Od čovjeka koji ismijava i psuje Allāha i Njegovog Poslanika se ne zahtijeva da *želi kufr* svojim riječima ismijavanja ili psovke, niti je uslov da on *vjeruje* (*i'tiqād*) u ono što je rekao, da bi se *tekfīr* uspostavio nad njim. Ne, već ako je on rekao ove riječi promišljeno (a nije mu se "omaklo"), *namjeravajući* da kaže ove riječi – onda je to samo po sebi *kufr* koji izvodi iz vjere.

Međutim, postoji razlika između *željenja djela* i *željenja kufra*. Ovo posljednje – *željenje kufra* – nema važnosti, i njegovo prisustvo ili odsustvo nema utjecaja na propis *tekfīra* (u onim slučajevima kada je djelo velikog kufra koji izvodi iz vjere).³⁶

Međutim, ono prvo – *željenje djela*, u značenju da osoba dobrovoljno učini to djelo – i te kako utiče na propis *tekfīra*, jer ovo je vezano za preventivne barijere (sprečavajuće faktore) i uslove koji su potrebni da se ispune za primjenu

---

³⁶ Napomena: Ako čovjek *želi kufr* u svome srcu, onda će on postati nevjernik zbog toga, bez obzira počinio on djelo kufra ili ne.

tekfira, u smislu da mora biti potvrđeno da se to djelo nije desilo kao produkt prisile (prinude).³⁷

Ibnul Qajjim je rekao:

"Desilo se da je onaj koji je, kada je našao svoju izgublenu devu, rekao: "O Allāhu, ja sam tvoj Gospodar, a ti si moj rob", pogriješio iz ogromnog ushićenja i radosti i da on nije postao nevjernik ovim riječima, iako je izgovorio čisti i jasan kufr. Ovo je zbog toga što on nije želio ovo kazati. I zato, onaj koji je prinuđen da izgovori kufr i kaže riječi kufra, ne postaje nevjernik, jer on nije želio da izgovori ove riječi, za razliku od onoga koji se ismijava ili zbija šalu (o Allāhu, Njegovom Poslaniku ili vjeri). U ovom slučaju ovakvo izgovaranje će za sobom povući nevjerstvo i raskid (izlazak iz islāma), čak i ako se on samo šalio i podsmijavao, jer je on želio da izgovori ove riječi. Pa iako se on samo šalio, to neće biti opravdanje za njega, što je suprotno slučaju onoga koji je prinuđen, ili je pogriješio, ili je zaboravio. Takav je opravdan'".³⁸

---

³⁷ Što se sāmog djela ili riječi kufra tiče, počinioca ne opravdava to što nije želio kufr koji je počinio, a opravdava ga ako nije želio reći riječ (učiniti djelo) kufra koju je izgovorio (učinio). Primjer za ovo imamo u poznatom hadisu Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, u njegovom govoru o *tewbi* (pokajanju), o čovjeku koji je u pustinji izgubio devu i svu svoju opskrbu na njoj, pa je, kada ju je našao, izgovorio riječi: *"Allāhu, Ti si moj rob, a ja sam Tvoj rabb (gospodar)!"* Ovo su, bez sumnje, riječi velikog kufra, koji izvodi iz vjere, ali Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, ovog čovjeka nije opisao kao *murteda* ili nezahvalnika, već je to njegovo izgovaranje ovih riječi objasnio velikim ushićenjem i radošću, koje je manje od Allāhovog radovanja *tewbi* Njegovog roba. Dakle, čovjek nije želio izgovoriti riječ koju je izgovorio, što ga je spasilo nevjerstva. Međutim, ako čovjek želi (namjerava) učiniti djelo (reći riječ) koje je kufr, neće ga nevjerstva spasiti to što tim svojim djelom (riječu) nije želio kufr, već recimo, obmanuti protivnika, sebi pribaviti neku korist, "približiti se Allahu",...

³⁸ *"I'lāmul-muweq'īn"*, 3.tom, 63.str.

Šejhul-islām Ibn Tejmije je rekao:

*"Ko god svojim jezikom izgovori riječ kufra, nemajući potrebu za tim, promišljeno je rekavši, znajući da je to izgovaranje kufra – onda on time postaje kāfir, iznutra i spolja, i ne dozvoljavamo da bude rečeno: 'Moguće je da je on iznutra (u sebi) i dalje vjernik'".*³⁹

Šejhul-islām je na ovo dodao, u tumačenju ajeta iz sure en-Nahl: **"Onoga koji zaniječe Allāha, nakon što je u Njega vjerovao – osim ako bude na to primoran, a srce mu ostane smireno u *īmānu* – čeka Allāhova kazna. One kojima se nevjerstvo bude mililo stići ce srdžba Allāhova i njih čeka patnja velika."**⁴⁰ :

*"I poznato je da On ovdje spomenutim kufrom nije namjeravao kufir koji se odnosi na vjerovanje (i' tiqād) srca jedino, jer čovjek ne može biti prinuđen u pogledu ovoga (tj. njegovo srce ne može biti prinuđeno da ima određeno vjerovanje, čak i ako bude prinuđen da ga kaže svojim jezikom). I On je opravdao (izuzeo) onoga koji je prinuđen (na kufir), ali nije mislio na onoga koji je izgovorio (kufir) i vjerovao u ono što je rekao, jer je on izuzeo onoga koji je prisiljen"*⁴¹.

Drugim riječima, opravdan (izuzet) je samo onaj koji izgovori *kufir* pod prisilom, a što se tiče onoga koji bez prisile izgovori *kufir*, onda je on uznevjerovao (postao *kāfir*), bez obzira da li je njegovo srce povjerovalo u ono što je rekao ili ne, jer iako je čovjek prinuđen da kaže nešto svojim jezikom, on ne može biti prinuđen i natjeran da to prihvati i da vjeruje u to svojim srcem i otuda je prinuda koja se spominje u gore spomenutom ajetu – ona prinuda koja se vezuje jedino za jezik. Zato nije uslov da bi se neko smatrao (i

---

³⁹ *"Es-sārim el-meslūl"*, str.524.

⁴⁰ sura en-Nahl, 106. ajet

⁴¹ Isto.

proglasio) nevjernikom da, kad neko izgovori *kufr*, vjeruje u ono što je rekao.

KO IMA PRAVO DA ČINI TEKFĪR ?šejh *Ālī bin Hudajr el-Hudajr*

Izvor: clear guidance

Pitanje:

Ko ima pravo da čini *tekfīr* (proglašavanje nevjernikom) pojedinca?

Dali je prosječnoj osobi dozvoljeno da čini pojedinačni *tekfīr* osobe koja je pala u jasan *kufir*, ako ta osoba zna *šartove* (uslove) *tekfīra* i njegove spriječavajuće faktore, ili ćemo mu reći:

"Ne, ne čini to, ostavi to za *kadiju* (*sudiju*) i *učenjake* koji se *slijede*"?

Odgovor:

Kao što ste spomenuli, prosječna osoba koja zna *šartove tekfīra* i njegove sprečavajuće faktore - ima pravo da čini *tekfīr*. Ovo je ono što smo vidjeli od vremena Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, do ovoga doba.

A što se tiče onoga koji to (*šartove* i spriječavajuće faktore *tekfīra*) ne zna, onda njemu nije dozvoljeno to činiti, jer ko god kaže svome bratu: "*kafire*", onda je jedan od njih zapao u to.

Tekfīr nije od zaduženja *kadije* (*sudije*), *muftije* ili *učenjaka*. Pogrešno je vjerovati tako.

(pitanje postavljeno šejhu *Ālī el-Hudajru* na "*es-Selefijjūn message board*").

SEKTA MURDŽIJĀ
Njihovo vjerovanje
šejh Muhammed el-Qurejši

Islamski ummet je u prošlosti uvijek odbacivao *bid'ate* (novotarije) i oduvijek se borio protiv njih. Tako je ostao na pravom putu i njegovo svjetlo je ostalo da sija.

Onda je ummet postao lahkomislen i lijen za borbu protiv *bid'ata* i onih koji ih uvode. Ovo se desilo kada je vjerska svijest oslabila, i u istom periodu kada je *bid'at* počeo sa svojim širenjem i nalaženjem svojih puteva do svojih sljedbenika i svojih pomagača. *Bid'at* (novotarija) se naglo proširio do te mjere da je odmjerio snage sa istinskom vjerom i sunnetom.

Situacija se pogoršala do te mjere da, ako se borilo protiv *bid'ata*, mnogi bi tvrdili da je istinski sunnet u opasnosti.

Među mnogim zalutalim frakcijama su *murdžije* ⁴². Šta ovaj termin znači i kako je došlo do njihove pojave?

Sa jezičkog pogleda, pojam *murdžija* dolazi od riječi *irdžā'*, koja je spomenuta u Qur'ānu, kao u sljedećem ājetu: **"A vi se od Allāha nadate onome čemu se oni ne nadaju"** ⁴³.

Ovaj ājet je imam Ibn Kethīr protumačio kako slijedi:

---

⁴² jezički: "oni koji zadržavaju, odlažu, usporavaju..."

⁴³ sura en-Nisā', 104. ājet

"I vi i kāfiri ćete patiti, ali se vi nadate Allāhovom oprost, Njegovoj pomoći i Njegovoj podršci, dok se, na drugoj strani, kāfiri ne nadaju ničemu od toga. Zato ste vi preči da se borite i da imate veću želju za borbom".

U drugom ājetu Uzvišeni Allāh kaže:

"Šta vam je, pa se Allāhovoju nagradi ne nadate?" ⁴⁴ .

Allāh nas pita zašto se ne bojimo Njega i ne vjerujemo u Njega i u to da je On Svemogući Bog i zašto se ne bojimo Njegove kazne.

Također, u drugom ājetu Uzvišeni Allāh kaže:

"Oni rekoše: 'Zadrži njega i brata njegovog, a pošalji u gradove one koji će sakupljati...' " ⁴⁵ .

Tema koja se traži u ovom ājetu je zadržavanje (odlaganje). Zato je, sa jezičke tačke gledišta kao što je spomenuto u gornjim ājetima, značenje *el-murdžī'a* (ove zalutale frakcije) - odlaganje (ostavljanje) svih djela i postupaka i odvajanje ovih djela od *īmāna* (vjere).

Ovime su oni dali nadu svim zločincima (griješnicima) da njihova loša djela nijesu u sukobu sa njihovim *īmānom*.

Jedna od najistaknutijih *murdžijskih* figura je jednom rekla da je njihov *īmān* jednako dobar kao *īmān* Džibrīla, Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, te Ebū Bekra i Omera, Allāh bio zadovoljan obojicom.

---

⁴⁴ sura Nūh, 13. ajet

⁴⁵ sura er-Ra'd, 111. ajet

Zaključak, kao što se vjeruje od strane *murđžija*, je da djela i *īmān* nikako nisu povezani i da djela nemaju uticaja na *īmān*, niti pozitivno niti negativno.

Korijeni *murđžija*

Pokret *murđžija* je započeo sa pojavljivanjem *hawāridža* i *ši'ija*.

Hawāridži su tvrdili da su svi *ashābi kāfiri*, dok su neke *ši'ije* tvrdili da su Omer, Mu'āwija, Ā'īša i mnogi drugi *kāfiri*, a u isto vrijeme su dali Āliji mnogo višoj status nego ijednom ljudskom biću. Između ove dvije pozicije pojavila se treća grupa, tvrdeći da se ne pokorava ni jednoj strani, odlaganjem svake presude (suda) na drugu stranu. Ova grupa je definitivno u kontradikciji sa pravim stavom u koji vjeruju i poštuju svi *ashābi Allāh*ovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

Prvi koji je izjavio *irdža'* je Bethr bin Abdullah Alhamadāni. Ovaj čovjek je ućutkan od strane ljudi njegovog vremena i oni mu nisu nikad odgovarali na selām. Onda se novotarija *irdžā'a* obilato proširila u čitavoj Kūfi ('Irāq) i bila je predstavljena od strane ljudi poput Muhammed bin Kerāma.

Porijeklo *murđžija*

Sa pojavom mnogih frakcija *murđžija*, pojavile su se također velike razlike u njihovim vjerovanjima.

Primjer ovih frakcija su *džebrije*, koji vjeruju da ljudi nemaju volje; dok na drugoj strani na polju *el-esmā'i wes-sifāt* (Allāh^{ovih} imena i svojstava) oni poriču sva svojstva, a neki od njih vjeruju u svršetak (prestanak) dženneta i

džehenema, a drugi su se u svojim vjerovanjima srozali toliko nisko, da su zanegirali sva Allāhova imena i lišili ga svih svojstava, pretvarajući se (navodno namjeravajući) da time veličaju Allāha Svemogućeg.

Ali, svi oni su se sreli i složili na jednoj stvari i ona predstavlja njihovo vjerovanje – da se *īmān* ne povećava i ne smanjuje, i svi su se oni složili da djela ne utiču na *īmān* ni na koji način, i da mu ništa ne šteti, bilo da je u pitanju mali ili veliki grijeh. Ovim vjerovanjima oni su povelili ummet na šejtanski put.

Znakovi *irdžā'a* u ummetu

Zalutali narod danas posebno, a i u drugim vremenima uopćeno, je koristio vjerovanja *irdžā'a*. U ime *īmāna* i vjere oni su blagosiljali djela *kāfira* i djela diktatora, a na drugoj strani, kada dolazi do istinitog i istinoljubivog naroda sunneta, oni su veoma žestoki i veoma okrutni do tačke gdje ove dobre ljude nazivaju *kāfirima*; dok u isto vrijeme oni potvrđuju *īmān* diktatora.

Ovakva djela su prosto rezultat osuđene zablude, a Džehm bin Sahwan nam govori da je poznavanje ili znanje Allāha i Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, dovoljno da potvrdi vjeru čovjeka i džennet toj osobi poslije smrti.

Negativne posljedice *irdžā'a*

- a) Negativne posljedice *irdžā'a* na vjeru:
Murdžije ljude guraju u Allāhovo prokletstvo, ignorišući Qur'ān, sunnet i put ashāba. Ovo će ih,

zauzvrat, zadržati daleko od Allāhovog blagoslova i milosti.

- b) Negativni efekti *irdžā'a* na moral i ponašanje:
Murdžije su odvele ljude u zabludu, govoreći im da djela nisu važna za njih, niti za njihov ulazak u džennet i da će najgori od ljudi biti zajedno sa najboljim vjernicima u džennetu. Ovaj koncept je odveo do gubljenja morala i vrijednosti. On je također odveo do ismijavanja Allāhove vjere. Zato je ovaj gubitak vrijednosti kasnije odveo ljude do laganog udaljavanja od njihove vjere, u isto ih vrijeme ubjeđujući da će ući u džennet zajedno sa najboljim ashābima.
- c) Negativni efekti *irdžā'a* na vjerske pojmove:
Murdžije potvrđuju islām onome koji je okvalifikovan kao *kāfir* od strane Allāha i Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*. Oni mu također dozvoljavaju da se oženi ženom muslimankom, dok je u istinskoj vjeri to nelegitiman brak.

Otuda, svatićeš da su *murdžijski* učenjaci – kada su videli kako su iskvarena njihova vjerovanja – pravili puteve da imenuju i da klasifikuju ljude kao *kāfire*. Ova karakteristika nije poznata među sljedbenicima sunneta.

A da ne bi izgledali previše blagi (popustljivi) sa ljudima koji se nisu predali vjeri, oni su se sa sljedbenicima sunneta složili u proglašavanju nekoga nevjernikom ako on zaslužuje ovu kvalifikaciju, ali na lukav način. Na primjer, oni su se složili sa sljedbenicima sunneta da je svako ko opsuje Allāha, Njegovog Poslanika ili Qur'an – nevjernik,

ali ga oni nijesu nazvali *kāfirom* zbog njegovog djela koje ga je izvelo iz islama, već zbog toga što je njegovo djelo pokazalo da on nema *īmāna* u svom srcu i da je prema tome nevjernik. Vjera i ljudski um su u konfliktu (sukobu) sa onim što tvrde ove *murdžije*. Uzvišeni Allāh kaže, kao potvrda ovome:

"Oni kojima smo dali Knjigu znaju ga kao što sinove svoje znaju" ⁴⁶ .

U drugom ajetu Uzvišeni Allāh kaže:

"Nijesi ti onaj koga oni negiraju, već zločinci poriču Allāhove ajete" ⁴⁷ .

A da bi smo još bolje osvijetlili ono o čemu govorimo, navodimo ono što je šejhul-islam Ibn Tejmije rekao o *murdžijama*:

"Oni koji govore ono što govori Džehm i es-Sālihi kažu da psovanje Allāha i Njegovog Poslanika ili govor o trojstvu nije bogohuljene u srcu, već pokazatelj bogohuljenja i da onaj koji psuje poznaje Allāha i Njegovu jednoću i da je on vjernik. Kada ovim ljudima Qur'ānom i sunetom ili onime na čemu su se učenjaci složili dokažete da je onaj koji psuje počinio djelo bogohuljenja, oni to odbijaju riječima da īmān ne zahtjeva ništa od tog; ovi ljudi su veoma mnogo zalutali."

Dokazi murdžija

Murdžije su uveli dokaze da ih prilagode njihovim vjerovanjima, kao što je običaj sa sljedbenicima novotarije koji obično uvedu novotariju, a onda traže dokaze da je podrže. Ovaj zalutali način se suprostavlja ispravnom

---

⁴⁶ sura el-Beqare, 46. ajet

⁴⁷ sura el-En'ām, 33. ajet

načinu traženja istine, jer oni koji traže istinu trebaju biti objektivni i iskreni u svom istraživanju, a ne da postave novotariju, tražeći onda podržavajuće dokaze.

U svakom slučaju, pokoravanje *ehlis-sunnetu wel-džemā'atu* i njihovim vjerovanjima je najbolji i jedini način da se dobije Allāhova nagrada i Njegov džennet.

Zato, držite se Allāhove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i to će vas zadržati daleko od bilo kakvog grijeha i daleko od Allāhove kazne i bićete u stanju da gledate u Allāha u Njegovom džennetu na āhiretu, što je vječno zadovoljstvo.

POBIJANJE DOKAZA MURDŽIJĀ šejh Muhammed el-Qurejši

Porijeklo neslaganja (razilagenja)

Razlog razilaženja između svih sekti i njihove devijacije sa pravog puta leži u činjenici da oni svoj razum nisu pokorili srži Qur'āna i sunneta, kao što je Allahov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, podučavao svoje ashābe i njihove sljedbenike, Allāh bio zadovoljan njima.

Umjesto toga, oni su sebe predali svom razumijevanju. Prema tome, prvi znakovi devijacije su započeli sa značenjem *īmāna* i njegove definicije. U pogledu ove stvari, ljudi su se podijelili u dvije glavne grupe koje vjeruju na sljedeći način:

- a) *Īmān* je jedna cjelina i ne može biti razdvajan (dijeljen),
- b) *Īmān* je nešto što može biti dijeljeno.

Oni koji kažu da je *īmān* jedna cjelina i da se on niti povećava, niti se smanjuje su *murđžije*, koji se razilaze među sobom o stvarnosti (suštini) *īmāna*.

Neki od pripadnika njihove preovlađujuće grupacije, poznate kao *džehmijje* (pripisuju se Džehm ibn Safwanu) izjavljivali su da je dovoljno znati Allāha u svome srcu, pa su prema tome svi ljudi vjernici, izuzev onoga koji kaže da on ne zna Allāha. Ovim nelogičnim argumentom oni prosuđuju da su kršćani, *munāfīci*, Židovi i drugi *kāfīri* – svi sljedbenici *īmāna*, tj. *mu'mīni*.

Pripadnici druge njihove velike skupine, koji se zovu *kerāmijje* (čiji su predvodnici Muhammed bin Kerām i njegovi prijatelji) tvrdili su da je *īmān* samo stvar potvrđivanja jezikom. Čak i ako je čovjek *kāfir* u svome srcu, po njima je on *mu'min* i ipak će završiti u džennetu.

Ostale *murdžije* su rekle da je *īmān* znanje u srcu i potvrđivanje jezikom. Stoga, ako čovjek zna svoju vjeru u svom srcu i potvrđuje ovo svojim jezikom, onda je on musliman koji je usavršio *īmān* i islām, a djela ne mogu biti klasifikovana kao *īmān*, već su ona samo *kodeks* (propisi) *īmāna*. Ovo je rekao Hammad i njegov učenik *imām en-Nu'man ibn Thabit* i mnogi njegovi prijatelji. Ova posljednja skupina se sastoji od onoga što mi zovemo *murži'atul-fuqaha'* (murdžijski pravnici).

Maqīdah (Allāh mu se smilovao) je rekao :
"Oni koji su rekli da *īmān* može biti izdijeljen, da se može smanjivati i povećavati i da je *īmān* stoar djela i riječi, su *idžmā'* (konsenzus) islamskih učenjaka – *feqīha*, *muhaddisa* i *uvaženih imāma*, kao što su *Mālik*, *Šāfi'i*, *Ahmed ibn Hanbel*, *el-Buhāri*, *Ibnul-Mubārek*, *učenjaci hadisa* i *sunneta* i oni koji su slijedili put *selefus-sāliha* (ispravnih prethodnika)".

On je dodao da, kada su oni (*murdžije*) isključili djela i nisu ih uključili kao dio *īmāna*, ostatak muslimana ih je nazvao *murdžijama*.

Pobijanje dokaza *murdžija*

Oni kažu da svoje tvrdnje mogu dokazati hadīsima Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, koji se tiču *īmāna*, kao što su njegove riječi:

"Ko god kaže 'La ilāhe illAllāh' sa iskrenošću u svome srcu - ući će u džennet!",

"Ko god klanja dva hladna namāza (sabah i ikindiju) - ući će u džennet!", ...

Oni vrlo često spominju ovakve hadise, u cilju da umanje strah od griješenja i upadanja u loša djela.

Vrijedno je navesti hadise kojih su se pridržavali *hawāridži*, u cilju pobijanja dokaza *murđžija*. To su hadisi koji govore o Allāhovim prijetnjama. Ovo je također zabludjujući argument, zato što on vodi do štete koja se nanosi ljudima zbog njihovog pomanjkanja znanja svoga Gospodara i njihove vjere. Primjeri ovakvih hadisa su:

"Ko god prekida rodbinske veze - neće ući u džennet!",

"Psovanje muslimana je fisq (veliki grijeh), a njegovo ubijanje je kufr!",

"Ko god nas vara - nije od nas!",

"Ko god se kune nečim drugim, mimo Allāha, je mušrik!",

"Nema īmāna onaj koji počini blud za vrijeme tog djela i nema īmāna onaj koji pije alkohol za vrijeme pijenja!", ...

Zato, dragi brate - Allāh te uputio - ako razmotriš dokaze *murđžija*, uvidjećeš slabost dokaza *hawāridža*, a ako proučiš dokaze *hawāridža*, uvidjećeš kako su slabi dokazi *murđžija*.

A onda ćeš zaključiti da obje sekte ne slijede put Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i njegovih *ashāba*. Također ćeš primjetiti da smo mi uvjereni da su gore spomenuti hadisi – izvorni, autentični hadisi, ali su sljedbenici *bid'ata* (novotarije) postupali sa ovim hadisima u skladu sa njihovim sopstvenim strastima.

Sljedbenik istine i *īmāna* je onaj koji sa vjerom postupa kao sa cjelinom koja je objavljena od Allāha, bez pravljenja imalo razlike između *qur'anskih ājeta*, niti između hadisa Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, jer su i ājeti i hadisi objavljeni iz istog izvora i od strane istog i jedinog Boga, Allāha, Mudrog i Sveznajućeg, slavljen neka je On.

Sljedeći argument koji oni koriste da opravdaju svoje tvrdnje je dokaz u arapskom jeziku.

Eš'arije, *maturīdije* i drugi su rekli da u arapskom jeziku riječ *īmān* znači vjerovanje i priznavanje (potvrđivanje), a *īmān* je također priznavanje (potvrđivanje) Allāhove jednoće i ovo nema veze sa djelima i postupcima. Oni su dalje dodali da, ako su djela dio *īmāna*, onda ako bi čovjek ostavio neka djela, napustio bi *īmān* i postao *kāfir*.

Imām Ibn Hazm, veliki muslimanski učenjak, je rekao: *"Īmān u (arapskom) jeziku je vjerovanje u nešto i priznavanje (potvrđivanje) toga, što samo po sebi pobija tvrdnje eš'arija i džehmijja. Tvrdnja da je īmān u jeziku na kojem je objavljen Qur'ān – jedino vjerovanje srcem je krajnje neosnovana. Vjerovanje jedino srcem, bez potvrđivanja jezikom nikada nije nazivano īmānom u jeziku Arapa. I nijedan Arap nikada nije rekao da je vjerovanje u nešto srcem, bez potvrđivanja jezikom – īmān. Također, nijedan Arap nikada nije rekao da je potvrđivanje*

jezikom bez vjerovanja srcem – *īmān*. U arapskom jeziku, *īmān* je potvrđivanje jezikom i vjerovanje srcem."

Ovo što je navedeno od Ibn Hazma negira izjave džehmijja i eš'arija o *īmānu* i jeziku.

A sada prelazimo na obraćanje *maturīdijama*, koji kažu da je *īmān* priznavanje (potvrđivanje) srcem i jezikom, podržavajući ovo jezičkim značenjem također.

Mi njima kažemo da je njihov argument u jeziku neosnovan i neistinit, jer jezik zahtijeva da ko god nešto potvrđuje – mora u to vjerovati. Oni svi potvrđuju termin *īmān*, ali ga ne pripisuju (dodijeljuju) ikome ko vjeruje, već su, umjesto toga, skloni da njegovu upotrebu ograničavaju na određene osobine (karakteristike), isključujući druge, poput vjerovanja u Allāha i Njegovog Vjerovjesnika, Qur'ān, proživljenje, džennet i džehennem, klanjanje namāza i davanje zekāta..., sve ono u vezi čega su se svi muslimani složili da ko god ne vjeruje u bilo koji od njih – nije vjernik.

Ako oni izjavljuju (tvrde) da su obavezni (da im je obaveza) da tako urade (učine) zbog učenja vjere, onda im mi kažemo: Ne pridržavajte (držite) se jezičkih dokaza ondje gdje je šeri'at promijenio određeni termin.

Ako oni kažu da je prema našem govoru (riječima) onda neophodno da ako neko izgubi dio svog *īmāna*, onda će doći do gubljenja čitavog njegovog *īmāna* i on će biti *kāfir*, mi im kažemo: Ovo je krajnje pogrešno, jer ćete time protivurječiti Allāhu i Njegovom Poslaniku, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

Zaključujemo da su termini poput *īmāna* i *kufra* vjerski termini, koji ne mogu biti niti potvrđeni niti negirani od strane ikoga, izuzev uz dokaz. Svime ovime, sve njihove tvrdnje ispadaju bez ikakvog značenja.

Dokazi ehliš-sunneta

Mi bismo sada htjeli da spomenemo neke od ubjedljivih dokaza sljedbenika istine, *ehliš-sunneta wel-džemā'ata*:

Allāh kaže:

"A što se tiče onih koji vjeruju, ona (sura koja je objavljena) **im je samo povećala *īmān*"** ⁴⁸

"Oni kojima su ljudi rekli: 'Ljudi se doista sakupljaju protiv vas, pa ih se pričuvajte!', ali im je to samo povećalo *īmān*" ⁴⁹

Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao: *"Īmān ima sedamdeset i nešto djelova (ogranaka), od kojih je najveći 'La ilāhe illAllāh', a najmanji otklanjanje štetne stvari sa puta. A i stid je dio īmāna."*

"Ko od vas vidi neko loše djelo, neka ga promjeni svojom rukom. Ako nije u stanju, onda svojim jezikom. Ako ni to nije u stanju, onda (neka ga prezre) svojim srcem - a to je najslabiji īmān."

Gore spomenuti časni ājeti i hadisi nam pokazuju da se *īmān* povećava i smanjuje. Stoga, dobra djelā povećavaju

---

⁴⁸ sura et-Tewbe, 124. ajet

⁴⁹ sura Ali 'Imrān, 124. ajet

īmān, a napuštanje dobrih djela ili činjenje loših djela – smanjuje *īmān*. Ova činjenica se može veoma jasno posvjedočiti u svakodnevnom životu i svako od nas to može osjetiti. Kada jednom učinimo ono što nam je Allāh naredio, mi osjetimo zadovoljstvo (i porast) *īmāna*, a ako učinimo loše djelo osjetimo smanjivanje *īmāna*. Ovo primjećuje prosječna osoba, a da ne spominjemo učenjake.

Tumačenje ajeta:

"A Allāh neće dopustiti da vaš *īmān* (namāzi) propadne"

50

je da je on objavljen povodom namāzā ashāba, koje su oni obavili u vrijeme kada je *qibla* bila prema Qudsu (Jeruzalemu); tu je Allāh namāz nazvao *īmānom*, iz prostog razloga što je to (djelo) dio *īmāna*, a iz arapskog leksičkog principa, dio stvari može biti nazvan kao i čitava ta stvar.

Primjer ovoga je u ājetu:

"... prste su u svoje uši stavljali" ⁵¹ .

Arapska riječ za prste koja se koristi u ovom ājetu je "*asābi'ahum*", što znači tri ili više prsta, a sasvim je jasno da u svako uho može biti stavljen samo po jedan prst.

Štaviše, Allāhovo Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, je stid nazvao dijelom *īmāna*, kao i uklanjanje štetne stvari sa puta, te spriječavanje zla u gore spomenutim hadīsima. Ovi ājeti i hadīsi su jasni i očigledni kao Sunce usred bijela dana. A takva je istinska vjera, veoma jasna i jednostavna.

---

⁵⁰ sura el-Beqare, 143. ajet

⁵¹ sura Nūh, 7. ajet

U zaključku, *bid'at* (novotarija) *irdžā'* škole je jedna od najopasnijih novotarija, koja je osvojila muslimanski ummet i donijela promjene; njen primjer je takav da, kada se ona raširi među ljudima, sunnet Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, nestaje. Ova novotarija mijenja karakteristike Pravog Puta u dušama i umovima ljudi i šteti istinskoj slici vjere.

Zato, *dā'ije* islāma moraju otresti prašinu lijenosti i boriti se protiv svih novotarija, vidljivih i skrivenih. Oni trebaju potvrditi i naučiti da su sunnet Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i njegova uputa najbolji, i da su svi putevi ka Allāhu zatvoreni izuzev preko Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

Ova novotarija je naštetila procesu pozivanja Allāhu i ljudi su se zbunili, jer su muslimani i *kāfiri* pobrkani zajedno, a dobročinitelji i zločinci se pomiješali. Ovo je dovelo do slabljenja principa *el-berā'a* (odricanja) od *kufra*. To je također oslabilo prevenciju od zla (loših djelā) i prema tome (stoga) dovelo do potresanja osnovā muslimanskog ummeta. Zato, molimo Allāha da nas sve uputi Pravome Putu.

Ovaj članak završavamo podsjećanjem čitaoca na Allāhove riječi:
"Ko se nada susretu sa svojim Gospodarom, neka čini dobra djela i neka u 'ibādetu svome Gospodaru - Njemu nikoga ne čini ravnim."⁵²

---

⁵² sura el-Kehf, 110. ajet

PITANJA KOJA SE ODOSE NA ĪMĀN I POBIJANJE MURDŽIJA

Pogrešna vjerovanja *murdžija* sadrže:

Prvo:

Vjerovanje da je *īmān* jedino *tasdīq* (potvrđivanje srcem), što znači da se od osobe zahtijeva jedino da potvrdi postojanje Allāha, Njegov *tewhīd* (jednoću), poslanstvo Njegovih vjerovjesnikā i slične stvari u svom srcu.

Među onima koji se pridržavaju ovog vjerovanja su oni koji uključuju djela srca – što je većina *murdžija* – i također oni koji ne uključuju djela srca u definiciju *īmāna*, a ovo je stav Džehma ibn Safwana i njegovih sljedbenika.

Stav *džehmī* vrste *murdžija*, koji ne uključuju djela srca u definiciju *īmāna* je također opisan kao "*ma'rifeh*", što znači jedino znanje (poznavanje). Ono što se ovime ovdje misli je da se od osobe jedino traži da ima poznavanje Allāha, Njegovog Vjerovjesnika itd., da bi bio smatran vjernikom.

Drugo:

Vjerovanje da je *īmān* jedino izjavljivanje jezikom. To je stav *keramijja*.

Treće:

Vjerovanje da je *īmān* jedino potvrđivanje srcem i izjavljivanje jezikom.

Neki dokazi za ovo :

Riječi šejhul-islama (Ibn Tejmije) u djelu *"Kitābul-īmān"*:

"Murđžije su bile tri stava: Prvi je da je imān samo ono što je u srcu. Većina njih su vjerovali da je rad (djela) srca pripisan imānu, kao što se nagovještava u knjizi Ebul-Hasana el-Eš'arija. On je također spomenuo mnoge druge sekte, čije bi navođenje predugo trajalo, iako autor tvrdi da je spomenuo većinu njihovih izjava. Ovaj stav ne uključuje djela (tijela) kao dio imāna. Ovo je bilo mišljenje Džehma i onih koji su ga slijedili kao što je es-Sālihi koji je, zajedno sa svojim sljedbenicima, bio njegov (Džehmov) veliki pomagač. Druga skupina murđžija izjavljuje da je imān – jednostavno izgovaranje jezikom. Ovaj stav nije bio poznat prije mišljenja sekte kerāmijja. Treća grupa tvrdi da je iman – tasdiq (priznavanje) srca i riječi jezika. Ovo je bilo najpoznatiji stav među njima. Zaista, ovo je bilo preovladujuće vjerovanje među feqihima (pravnicima) i 'ābidima (pobožnjacima) murđžija".

I od imama Weqī ibnul-Džerrāha er-Ru'ūsija, koji je rekao:

*"Ehlis-sunnet su oni koji kažu da se imān sastoji od govora i djela. Murđžije kažu da je iman jedino govor! A džehmijje kažu da je imān – ma'rifeh (poznavanje)".*⁵³

Zasnovano na ovim lažnim pretpostavkama, može se razumijeti stav ovih zalutalih sekti u pogledu različitih pitanja koji se odnose na imān.

Neke od pogrešnih vjerovanja koje su proistekle iz ovih pretpostavki sadrže:

Da je imān konstantan – ne može se povećavati, niti smanjivati.

---

⁵³ Ovo bilježi El-Lalikā'i u *"Es-Sunne"* (1837) il El-Ādžuri u *"Eš-Šeri'a"* (342)

Ono što prirodno slijedi iz gornje tačke da je to da je *īmān* onih koji su zaduženi pokornošću Allāhu (meleci, poslanici i muslimani općenito) – jednak i da ne postoji nikakva nejednakost između ijednog od njih.

Da grijesi ne mogu nimalo naštetiti *īmānu* i ne mogu prouzrokovati da se on smanji.

Da čovjek mora biti ubijeđen da je on savršeni vjernik, kompletan i savršen u svom *īmānu*.

Da najžešći *kāfiri* (nevjernici) i *mukedhibi* (poricatelji) mogu biti smatrani vjernicima – kao što su Iblīs, faraon i ostali.

Da se *munāfīci* smatraju savršenim vjernicima, zbog sāmog izgovaranja njihovim jezicima.

Imām i utemeljivač sunneta, Ebul-Qāsim el-Asbahāni je, objašnjavajući vjerovanje ehliš-sunneta u pogledu pitanja *īmāna*, rekao:

"*Īmān u zakonodavnom smislu (šeri'atskoj upotrebi) je termin koji označava sve od djela pokornosti, unutrašnja i spoljašnja*".

Eš'ārije kažu da je iman – *tasdīq* (potvrđivanje) i da djela slijede iz njega, ali nisu od sāmog *īmāna*.

Korist od postojanja ove razlike je u tome da se na onoga koji nikako ne čini dobra djela i čini zabranjena djela neće apsolutno primjenjivati (odnositi) ime *mu'min* (vjernik). I u vezi ovoga je rečeno da je on nesavršen u *īmānu*, jer je zanemario neke djelove od njega.

A po stavu ovih (*eš'arija*), ime *mu'min* može biti apsolutno primenjeno na njega, jer po njihovom stavu *īmān* podrazumjeva *tasdīq* (potvrđivanje), a ovakva osoba je ovo ispunila.

Naš dokaz za ovo je u riječima Uzvišenog "Zaista su vjernici oni čija srca zadržte kada se Allah spomene..."⁵⁴, do Njegovih riječi: "Oni su pravi vjernici."⁵⁵.

Tako ih je On opisao sa pravim i istinskim *īmānom* zbog prisustva ovih djela, a Uzvišeni je rekao: "A Allah neće dati da vaš *īmān* propadne"⁵⁶, što znači – vaši namāzi (obavljeni prema prvoj *qibli*, Mesdžidul-Aqsā'u u Qudsu). Tako je On primijenio termin *īmān* za namāz, a namāz je – djelo.

Ono što također ovo potvrđuje je i ono što je zabilježeno od Ebu Hurejre, Allāh bio zadovoljan njime, da je rekao: "Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, je rekao: '*Īmān se sastoji iz sedamdeset i nekoliko djelova (a u drugoj predaji: šezdeset i nekoliko djelova), od kojih je najveći 'La ilāhe illAllāh, a najmanji je uklanjanje štetne stvari sa puta. A i stid je dio īmāna* ' ' '.

Īmān može biti postignut sa perspektive spoljašnjeg govora i djela. A pošto je *īmān* zapravo ono što od čega se sastoji *dīn* (vjera) muslimana – a *dīn* je termin koji podrazumijeva djela pokornosti – onda je, slično tome, *īmān* njegova karakteristika. I također, činjenica da termin

---

⁵⁴ sura el-Enfāl, 2. ajet

⁵⁵ sura el-Enfāl, 4. ajet

⁵⁶ sura el-Beqare, 143. ajet

"savršen u *īmānu* (vjeri)" ne može biti primijenjen na onoga koji napušta post, zekāt i koji čini razvratna djela.

Pitanje: Povećavanje i smanjivanje *īmāna*

I moguće je da se *īmān* povećava i smanjuje. Njegovo povećavanje je - obavljanjem djela pokornosti, a njegovo smanjivanje je - njihovim napuštanjem i činjenjem djela nepokornosti.

Ovo je u suprotnosti sa riječima onoga koji kaže da je *īmān* - jednostavno znanje srca i njegovo potvrđivanje, da su ovo dvoje (znanje i govor) - dva pokazatelja i da se povećavanje i umanjivanje ne mogu odigrati u slučaju pokazatelja.

Prenešeno je od Ibn Abbasa, Ebu Hurejre i Ebu Derdā'a, Allāh bio njima zadovoljan, da su rekli:
"*Īmān se povećava i smanjuje*".

Tako da, kada on zapusti nešto od toga i počini zabranjena djela, onda je on zanemario neka od djela *īmāna*. Otuda je dozvoljeno da *īmān* bude opisan sa osobinom povećavanja i smanjivanja.

Pitanje: Dali je *īmān mukellifīna* - jednak?

A *īmān mukellifīna* (onih koji su zaduženi pokornošću, od meleka, poslanika i onih mimo njih, kao što su šehidi i istinoljubivi) nije jednak. Ne, već se oni odlikuju jedan nad drugim po svom nivou obavljanja djela pokornosti.

Ovo je u suprotnosti onome koji kaže da je *īmān* – jednostavno *tasdīq* (potvrđivanje) srca i da se ta nadmoć (i razlika) dešava isključivo u pogledu znanja i različitosti u njegovim dokazima! A mi smo već spomenuli da su djela pokornosti od *īmāna*.

Također je poznato da se ljudi odlikuju jedan nad drugim u djelima pokornosti. Tako se neki od njih uzdižu nad drugima, pa je neophodno da ta superiornost (nadmoć) bude zadobijena u pogledu toga.

NEO-MURDŽIJE

šejh Ebū Muhammed el-Maqdisī

Sličnosti između *murdžija* prošlosti i *neo-murdžija*

Murdžijā ima tri vrste:

1. oni koji su govorili o *irdžā'u* u *īmānu* i *qaderu* (sudbini) prema načinu *qaderijja* i *mu'tezila*,
2. oni koji su govorili o *irdžā'u* u *īmānu* i *džeburu* u djelima – tj. da čovjek nema slobodne volje i da je prinuđen i natjeran da čini ono što radi – prema načinu *džehmijja*,
3. treća grupa je različita od *džebrijja* i *qaderijja*. Njih je mnogo grupa: *jūnusijje*, *gasanijje*, *thewbānijje*, *tūmnijje* i *murisijje*.

Murdžije su nazvane *murdžijama* jer oni djela ne svrstavaju u *īmān*. *Irdžā'* znači odlagati (zadržavati). Kada govore o *īmānu*, postoje dvije skupine *murdžija*:

1. *murdži'atul-mutekellimūn* (ekstremne *murdžije*) i
2. *murdži'atu-fuqahā'* (*murdžije* pravnici).

Murdži'atul-mutekellimūn
(Ekstremne *murdžije*)

Džehm ibn Safwan i oni koji su ga slijedili kažu:
 "Īmān je jedino ono što je potordeno i znano srcem".

Oni djela srca ne smatraju *īmānom*. Oni misle da čovjek može biti potpuni vjernik u svom srcu, čak i ako psuje Allāha i Njegovog Poslanika, bori se protiv Allāhových ewlijā, podržava Allāhove neprijatelje, ruši mesdžide, ponižava Qur'an i vjernike, naklonjen je kāfirima, itd. Oni kažu da su sve ovo grijesi koji ne štete *īmānu* u čovjekovom srcu.

Oni kažu da on može ovo činiti, a da je iznutra (u srcu) *mu'min* (vjernik) kod Allāha.

Oni kažu: "*Mi potvrdujemo pravilo kufra u ovom životu nad onime koji učini sva od gore spomenutih užasnih djela, samo zbog toga što su ove riječi i djela znak njegovog nevjerstva*".

A ako im predstaviš Qur'an, sunnet i *idžmā'* (konsenzus) da je čovjek koji učini ova djela nevjernik zbog toga što je *učinio* gore spomenuta djela, oni odgovaraju da su ova djela *znak* da u njegovom srcu nema potvrđivanja i znanja.

Nevjerstvo je po njima samo jedna stvar: *neznanje*.

Vjerovanje je po njima samo jedna stvar: *znanje*.

Ili: *negacija* i *potvrđivanje* srca.

Oni se razlikuju po pitanju da li je potvrđivanje srca nešto različito od znanja ili je to jedno te isto. I pored činjenice da je ova definicija *īmāna* najgora, mnogi od *murdži'atul-mutekellimūn* (ekstremnih murdžija) su je prihvatili.

Mnogi od *selefa* (ispravnih predhodnika) – kao što su Weqī' ibn Džerrah, Ahmed ibn Hanbel, Ebi Abaid i ostali – su one koji definišu *īmān* na način kako to čine *murdži'atul-*

mutekellimūn (ekstremne murdžije) - proglasili nevjernicima. Ovi učenjaci su rekli da je šejtān nevjernik, kao što je navedeno u Qur'ānu. Šejtānov *kufir* (nevjestvo) se desio zbog njegove arogancije (oholosti) i odbijanja da učini sedždu Ādemu, a ne zbog toga što je negirao Allāhov govor. Isti je slučaj faraona i njegovog naroda.

A Allāh kaže:

"I oni ih nepravedni i oholi porekoše, ali su u sebi vjerovali da su istina, pa pogledaj kako su skončali smutljivci". ⁵⁷

Mūsā je također rekao faraonu:

"Ti znaš da ovo nije dao niko drugi do Gospodar nebesa i zemlje kao očita znamenja". ⁵⁸

Kao što možete vidjeti, Mūsā Istinoljubivi kaže ovo gornje faraonu, što je dokaz da je faraon znao da je Allāh objavio znakove, pa ipak je bio od najupornijih zulumčarskih pojedinaca zbog svoje pokvarene volje (i djela), a ne zbog njegovog pomankanja znanja.

Allāh kaže:

"Zaista se faraon u zemlji bio uzoholio, stanovnike njene na stranke izdijelio. Jedne (potomke sinova Isrā'īlovih) je tlačio, mušku djecu im klao, a žensku u životu ostavljao. Doista je on bio od onih koji nered čine". ⁵⁹

Ista je situacija i sa Židovima. Allāh kaže o njima:

---

⁵⁷ sura en-Neml, 14. ajet

⁵⁸ sura el-Isrā', 102. ajet.

⁵⁹ sura Qasas, 4. ajet

"Oni kojima smo dali knjigu poznaju ga (Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alehi we sellem) kao što poznaju svoje sinove".⁶⁰

Također i sa mušricima:

"...nego su Allāhovi ajeti ono što *dhālimi* (mnogobošci i zulumčari) poriču".⁶¹

Murdži'atul-fuqahā' (Murdžije pravnici)

Murdži'atul-fuqahā' (murdžije pravnici) su oni koji kažu da se *īmān* sastoji iz potvrđivanja srcem i govora jezikom.

Oni ne smatraju da su djela od *īmāna*.

Murdži'atul-fuqahā' su bili neki pravnici i pobožnjaci iz Kūfe (grada u 'Irāqu). Oni su potvrđivali da osoba nije musliman sve dok ne izgovori riječi *īmāna* (*šehadet*) dok je u stanju da to učini, za razliku od Džehm ibn Safwana.

Murdži'atul-fuqahā' priznaju da su šejtān, faraon i ostali *kāfiri* u svojim srcima vjerovali da je ono što su prenosili vjerovjesnici – istina.

Međutim, ako *murdži'atul-fuqahā'* ne potvrđuju da su djela srca od *īmāna*, onda će njihovi argumenti biti slični onome što je rekao Džehm ibn Safwan.

Murdži'atul-fuqahā' su negirali da se *īmān* povećava i smanjuje kao posljedica djela. Međutim, oni su govorili da je

---

⁶⁰ sura el-Beqare, 146. ajet

⁶¹ sura el-En'am, 3. ajet

īmān mogao da se povećava prije kompletiranja Objave, tj., kad god bi Allāh objavio novi ajet, onda je obaveza da se potvrdi, a ovaj *tasdīq* (potvrda) je dodat na prethodna potvrđivanja drugih ajeta. Ali, završetkom objave *īmān* je prestao da raste. Oni kažu da je nakon objave *īmān* svih muslimana jednak, *īmān* ljudi iz prvih generacija, poput Ebu Bekra i Omera je jednak *īmānu* najnepokornijih ljudi poput El-Hadždžadž Ebū Muslim el-Hurasānija i drugih poput njih.

***Irdžā'* u našem vremenu**

Irdžā' u našem vremenu je široko rasprostranjen, bilo to među običnim narodom ili među onima koji rade za islām i *da'wu*.

Irdžā' među običnim narodom je vrlo poznat:
''*Īmān je u srcu*''.

Oni ne obraćaju pažnju na djela, već ih ignorišu i umanjuju postupke (djela) tijela, čineći izgovore da su *īmān* u srcu i čisti *nijjet* – sve što je bitno.

Irdžā' onih koji rade za islam i *da'wu* nije u definiciji *īmāna*.

Oni definišu *īmān* dobrom definicijom. Oni kažu da je *īmān* – govor jezika, vjerovanje srca i djela tijela. Oni kažu da je *īmān* srcem, riječima i djelima, i ovo je ispravna definicija *īmāna* među sljedbenicima *ehlis-suneta wel-džemā'ata*.

Međutim, kada dođe do primjenjivanja ove definicije – posebno o stvarima koje negiraju *īmān* – jasno se pokazuje

da *djela tijela* koja su oni potvrdili u definiciji *īmāna* – nisu uključena (primjenjena).

Da! Mnogi od njih kažu da *īmān* dobrim djelima – raste, a da se lošim djelima – smanjuje, baš kao što i *ehlis-sunet* potvrđuje. Međutim, grijesi po njima jedino smanjuju *īmān*, ali nikad ne negiraju *īmān*, osim u jednoj situaciji, ako postoji *džuhūd* (odbijanje), *istihlāl* (dozvoljavanje) ili *vjerovanje* u srcu, bez obzira koliko veliki bio taj grijeh ili djelo.

Oni to kažu i pored toga što je Allāh^{ov} Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, objasnio rekavši: ***"Īmān ima sedamdeset i nešto ogranaka. Najveći od tih ogranaka je 'La ilāhe illAllāh', a najviši od tih ogranaka je otklanjanje štetne stvari s puta. A i stid je dio īmāna"***.⁶²

Dakle, svi ogranci *īmāna* nisu isti. Ogranak '*La ilāhe illAllāh*' nije isti kao što je stid i otklanjanje štetne stvari s puta.

Odsustvo nekih od ovih ogranaka može smanjivati *īmān*, kao što je stid, a odsustvo nekih od ovih ogranaka može negirati *īmān*, kao što je izjavljivanje '*La ilāhe ilAllāh*'.

Hawāridži i oni koji su ih slijedili od ekstremnih *tefīraca* čine odsustvo bilo kojeg ogranka od ogranaka *īmāna* – negacijom *īmāna*.

Neo-murdžije – kao odgovor na riječi *hawāridža* – kažu da odsustvo svih ogranaka *īmāna* prouzrokuje jedino – smanjivanje *īmāna*. Oni smatraju da odsustvo bilo kojeg od

---

⁶² hadis su zabilježili Muslim i ostali

ovih ogranaka ne negira *īmān*, osim ako postoji *istihlāl* (dozvoljavanje), *džuhūd* (negiranje) ili *vjerovanje*.

Obe grupe, *hawāridži* i *neo-murdžije* su na zabludi.

Stav *ehlis-sunneta wel-džemā'ata* po pitanju *īmāna* i *kufra*

Sljedbenici znanja, oni iz *el-firqa en-nādži'a* (spašene grupe) i *et-tā'ifa el-mensūra* (potpomognute skupine) su u sredini po pitanju *īmāna* i *kufra*.

Po njima, odsustvo nekih od ogranaka *īmāna* utiče na perfekciju (savršenstvo) *īmāna* i ne negira *īmān*. Ovi ogranci su od dvije grupe:

- ogranci koji su od savršenstva i kompletnosti *mustehabb* (preporučnog) *īmāna*, i
- ogranci koji su od savršenstva i kompletnosti *wādžib* (obaveznog) *īmāna*.

Također, neki od ogranaka *īmāna* negiraju *īmān* i otklanjaju ga potpuno.

Ovako, ogranaka *īmāna* po *ehlis-sunetu wel-džemā'atu* ima tri vrste:

Ogranci koji su od perfekcije *mustehabb* (preporučnog) *īmāna*. Ovi ogranci su djela koja su preporučena islāmom, ali nisu obavezna.

Ogranci koji su od perfekcije *wādžib* (obaveznog) *īmāna*. Ovi ogranci su djela, obavezna od strane islāma.

Ogranci koji negiraju *īmān* i potpuno ga otklanjaju.

Sljedbenici *ehlis-suneta wel-džemā'ata* ne svrstavaju nijedno djelo u neku od ovih grupa, izuzev uz dokaz iz Qur'āna i sunneta.

"Slavljen neka si ti, mi nemamo znanja, osim onoga kojim si nas Ti podučio". ⁶³

Najbliži *neo-murdžijama* u stvarima *īmāna* i *kufra* su *murisija murdžije* – *murdžije* Bagdada.

Murisije su sljedbenici Bišr ibn Gajjatha el-Murisija. On je govorio da je *īmān* – potvrda srcem i jezikom zajedno, a *kufr* je – odbacivanje i poricanje. Eto zašto su oni tvrdili da padanje na sedždu kipu nije *kufr*, nego *znak kufra*.

Neo-murdžije ni jedno djelo ne smatraju – djelom koje negira islām sāmo po sebi. Oni kažu da to djelo mora biti udruženo sa *istihlālom* (ohalaljivanjem), *džuhūd* (negiranjem) ili *vjerovanjem*. Tek je tada to *kufr*, prema njima. Bio ovaj *kufr* – *kufr* psovanja Allāha, padanja na sedždu kipu, donošenja zakona mimo Allāhovog zakona, ismijavanja Allāhove vjere,... sva ova djela po njima nisu djela *kufra* sama po sebi, već oni kažu da su ova djela *znak* da njihov počinitelj vjeruje u *kufr*. *Kufr* je njegovo *vjerovanje*, njegov *džuhūd* (poricanje) ili njegov *istihlāl* (ohalaljivanje), a ne sāmo djelo.

Prema tome, *neo-murdžije* su otvorile velika vrata za zlo po muslimane. Mnogi od nevjernika, ateista, *munāfiqa* i

---

⁶³ sura el-Beqara, 32. ajet

zindiqa su počeli sa napadanjem Allāhove vjere sa slobodom i lakoćom.

Neo-murdžije opravdavaju *tāgūte* i *murtede*. Oni se raspravljaju u odbranu *tāgūta* i *murtedā* nekim *šubhama* o kojima sami *tāgūti* nisu nikad ni pomišljali, niti se na njih usuđivali. Ovi *tāgūti* nikad nisu našli iskrenije vojnike da ih brane i da štite njihovu laž, od *neo-murdžija*.

Zbog ovoga su neki od *selefa* rekli u vezi *irdžā'a*:
"To je vjera koja zadovoljava kraljeve",

Neki od njih su rekli:
"Više se bojimo fitne *murđija* nego fitne *hawāridža*".

Oni su znali reći:
"*Hawāridži* su manji u zlu nego *murđije*",
što je istinita izjava.

Jer, prvobitni razlog za ekstremizam *hawāridža* je bio njihova ljubomora prema Allāhovim granicama (pa su zato pretjerali).

Međutim, put *murđija* podstiče ljude da prekoračuju Allāhove granice i Allāhove naredbe i zapovijesti i da otvaraju vrata *riddeta* (otpadništva), da ga učine laskim nevjernicima i *murtedima* (da ovi time opravdavaju sebe i da nastavljaju u svome zlu).

SAŽETAK ZABLUDA *MEDĀHILA*
(*MEDHALIJEVACA*) ⁶⁴
Ebū Hafs eš-Šāmī

Medāhile je ime sekte koja sebe pripisuje selefijama. Nazvani su po Rebi' bin Hādī el-Medhaliju (iz plemena Medhali), baš kao što su *eš'ārije* nazvane po Ebul-Hasanu el-Eš'ariju (iz plemena Eš'ari).

Oni su nazvani po drugim stvarima također:

Džāmije, nazvani po Muhammed Emīn el-Džāmiju, učenjaku iz Afrike, koji je ranije započeo neke od kritika učenjaka, studenata i *dā'ija*. Ja lično ne volim ovaj naziv za njih, jer Muhammed Emīn el-Džāmi nije toliko poznat kao Rebi' el-Medhalī, niti on ima tako visoko mjesto unutar sekte, niti je bio tako ekstreman kao što je Rebi'.

Selefijja džedīda – neo-selefije (nove selefije).

Džemā'at et-tebdī' wel-hidžre – grupa koja druge proglašava novotarima i grupa bojkota.

Ad'ija' es-selefijja – oni koji sebi pripisuju selefizam.

---

⁶⁴ *Medāhila* ima svugdje po arapskom svijetu, a najviše u Jordanu, Saudijskoj Arabiji, u zemljama Arapskog zaljeva, ... Što se tiče naših krajeva, *medāhile* imaju svoje sljedbenike u Albaniji, na Kosovu, ...

Hulūf, što znači oni koji su došli nakon selefa, prema hadisu u Muslimovom "*Sahīhu*":

"A onda će doći hulūf, koji će govoriti ono što ne rade i činiti ono što im nije naređeno. Pa, ko god bude vodio džihād protiv njih svojom rukom on će biti vjernik...", itd.

Selefija ehlul-welā' – selefije koje su odane (vladama). Ovaj termin je naveden od grupe *medhalijevaca* u dokumentu koji su oni napisali za ministra unutrašnjih poslova Saudijske Arabije, da mu pomognu protiv "*pozivača u revoluciju*". Ovaj naziv je također korišten protiv njih od strane nekih učenjaka.

Murdži'atul-'asr – *murdžije* današnjice, zbog činjenice da *irdžā'* bujno raste među njihovim sljedbenicima, iako to nije njihova najvažnija karakteristika.

Ja ih volim zvati *medāhile* (*medhalijevci*), zato što je čovjek koji je njihov pokvareni poziv raširio i pronio istočno i zapadno bio – Rebi' el-Medhalī, neka mu Allāh dā ono što zaslužuje. On je također najpoznatiji od njihovih učenjaka.

A što se tiče njihove najjedinstvenije karakteristike – a ne i najgore – ja lično vjerujem da je to njihovo preuveličano i ekstremno razumjevanje *džerha* i *tebdī'a*.

Džerh je nauka potcjenjivanja prenosilaca zbog nedostataka ili mahana u njihovoj povjerljivosti. Ovo je bilo praktikovano od strane učenjaka, da bi se znalo od koga hadis može biti prihvaćen, a od koga treba biti odbačen. Oni su ga također koristili i u kasnijim generacijama u smislu - od koga znanje može biti uzimano.

Tebdī' je proglašavanje nekoga novotarom. Ovaj ekstremizam je najjasniji u njihovom lošem primenjivanju principa ''ko god novotara ne proglasi novotarom – onda je on sam novotar''. Tako su oni pogrešno primjenili ovaj princip, kao što su tekfirske grupe pogrešno primjenile ispravan princip ''ko god kâfira ne proglasi kâfirom – onda je on sam kâfir''.

Početna tačka za prosječnog i tipičnog *medhalijeveca* – laika ili učenjaka – je Sejjid Qutb. Ko god njega ne proglasi novotarom, onda je on sam novotar. Ko god ne proglasi novotarom onoga koji se ustegao od *tebdī'* (proglašavanja novotarom) Sejjida Qutba, on je također novotar, itd., sve dok niko ne bude ostavljen na Zemlji, izuzev pripadnika ove frakcije.

Zbog njihovog ekstremizma, oni su slijedili običaje *ehlul-bid'a* (sljedbenika novotarije) prije njih, pa su se dalje podijelili u podsekte.

Oni koji su u nekim pitanjima stali na stranu Rebī'a i oni koji su stali na stranu Egipćanina po imenu Ebul-Hasan el-Ma`ribī. Podjela se započela Ebul Hasanovim ustezanjem od proglašavanja određenih pojedinaca novotarima (u dodatku na druge stvari), pa su se oni koji su se uzdržali od proglašavanja Ebul-Hasana novotarom – grupisali sa njim.

Ovo uključuje jordanske *medāhile*, koji za sebe tvrde da su učenici šejhul-Albānija (što su kao lažnu tvrdnju proglasili neki od onih koji su bili bliski šejhu, kao što je Ebu Mālik Muhammed Ibrāhim Serkah, bivši *medhalijevac*).

Novotarije i devijacije *medāhila* uključuju:

Vjerovanje da je propisivanje ljudskih zakona, te potpuno uzdržavanje od suđenja po šeri'atu, ili protivljenje sudu po šeri'atu, traženje presude pred *tāgūtom* – samo mali *kufir*, tj. ono što ne izvodi počinioca iz vjere islāma, izuzev sa *istihlālom*. *Istihlāl* je da počinioc grijeha vjeruje da je taj njegov grijeh dozvoljen. Tako su oni grijeha velikog *kufira* i velikog *širka* izjednačili sa manjim grijesima poput bluda, pijenja alkohola itd., postavljanjem uslova *istihlāla* za veliki *kufir*, koji u stvarnosti jedino postoji kao uslov za mali *kufir* ili veliki grijeh (da postoji dozvoljavanje toga, da bi čovjek bio nevjernik) ⁶⁵.

---

⁶⁵ Ispravno vjerovanje *ehlīs-sunneta wel-džemā'ata* po ovom pitanju je da čovjek koji čini velike grijehe – pije vino, krade, čini blud, posluje s kamatom,... nije nevjernik, sve dok taj svoj grijeh ne ohalali (smatra ga dozvoljenim ili ga proglaši dozvoljenim), negirajući time Allahovu zabranu tog djela, postajući tako onaj koji ohalaljuje ono što je Allah oharāmio.

Međutim, od onoga koji čini djelo kufira se ne traži da to djelo kufira ohalali ili ga smatra halālom, da bi tada postao nevjernik. Ne, već tog počinioca djela *kufira* od *tekfira* (proglašavanja nevjernikom) mogu spasiti samo preventivni (spriječavajući) faktori *tekfira*, a to je slučaj da se ustanove situacije ili stanja u kojima je takav čovjek bio: ili prisiljen, ili nije znao da je to djelo koje čini – djelo *kufira*, ili mu je u ushićenju (uslijed velike radosti, straha,...) nepromišljeno "izletjela" riječ *kufira*, ili je imao neki *te'wil* (pogrešno tumačenje šeri'atskog teksta),... Ukratko rečeno, po vjerovanju *ehlīs-sunneta wel-džemā'ata*, to što čovjek nije ohalalio djelo *kufira* koje čini – nije preventivni (spriječavajući) faktor *tekfira*, pa će, ukoliko se ne isprijeci neki od šeri'atski ispravnih i prihvaćenih preventivnih faktora, čovjek biti proglašen nevjernikom, ohalalio on to svoje djelo *kufira* koje čini ili ga ne ohalalio.

Vjerovanje da djela tijela nijesu temelj ili uslov za postojanje *īmāna* da bi se o čovjeku sudilo kao o muslimanu. Stoga, po njima, čovjek može da nikada ne klanja, ne daje zekāt, ne posti ramadān, niti obavi hadždž, nikada da ne uzme abdest, nikada se ne očisti, itd., i on će i pored toga i dalje biti musliman, čiji ga islām može spasiti od džehennemske vatre. Oni ga mogu nazvati grijешnikom, ali *kāfirom* ne. Tako oni slijede *murđžije* prošlosti.

Najekstremnije *murđžije* uopšte ne uključuju djela u definiciju *īmāna*, pa i ako čovjek ne čini ništa od djela tijela – on je po njima musliman samim svojim ubjeđenjem.

Na drugoj strani, šta god od djela *kufra* da počini – nije nevjernik, jer po njima, kao što djela tijela ne ulaze u *īmān*, i kao što *īmān* postoji i bez njih, tako ni loša djela ne mogu okrnjiti (umanjiti) *īmān*, niti ga djela *kufra* mogu poništiti.

Medhalijevci (pripadnici skupine o kojoj je ovdje riječ) su od manje ekstremnih *murđžija* po pitanju definicije *kufra*, *īmāna* i *tekfira*, pa oni najčešće uključuju djela u *īmān*, ali samo kao uslov potpunosti (kompletnosti) *īmāna*. Tako je, po njima, onaj koji ne čini nikakva djela islāma – ipak musliman, jedino je njegov *īmān* nekompletan, jer nema djela. A ako čovjek učini djelo *kufra*, po njima ne postaje *kāfir*, jer su djela samo uslov kompletnosti *īmāna*. Oni među njima, koji su najpravedniji i najbliži Istini, priznaju da postoje djela *kufra* koja, ako se počine, izvode počinioca iz vjere islāma. Međutim, postavili su novotarski uslov za ovaj *tekfir* (proglašavanje počinioca djela *kufra* – *kāfirom*). Ovaj uslov je – da počinitelj djela *kufra* nije *kāfir*, sve dok ne ohalali to djelo *kufra* koje čini, pa makar ne postojao nijedan šeri'atski ispravan preventivni faktor *tekfira* (tj., makar se ustanovilo da je počinitelj tog djela znao da činjenje tog djela izvodi iz vjere, da nije na činjenje tog djela bio prisiljen, da nije imao nikakav *te'wīl* (pogrešno tumačenje šeri'atskog teksta), da je te riječi (djelo) izgovorio (uradio) sa namjerom onoga što govori (nije mu se "omaklo"), itd) (napomena prevodioca).

Preuveličavanje koncepta opravdanja neznanjem u pogledu suda ovozemaljskog života. Tako oni nalaze opravdanja onome koji sebe naziva muslimanom (oni sude o njemu kao muslimanu) u svim situacijama, po svim pitanjima. Pa, prema njima, nema razlike između osnove islāma, stvari koje su poznate od vjere, ili onih stvari koje su manje pojavne ili očigledne. Nema razlike između onoga koji je odrastao među muslimanima i onoga koji nije. Nema razlike između novog muslimana i drugih. Svi oni su uvijek muslimani, čak i ako zapadnu u mnoge vrste očiglednog *kufra* i *širka*, zbog "mogućnosti neznanja". Ova konfuzija među njima se također primjenjuje na pitanje *te`wīla* (pogrešnog tumačenja), kojim oni pravdaju mnoge vladare koji su (u dodatku na već počinjeni *kufri*, još i izgovorili *istihlāl* (ohalaljivanje) njihovog propisivanja ljudskih zakona.

Vjerovanje da veliki *welā'* (prijateljavanje, odanost) sa nevjernicima nije veliki *kufri*, izuzev ako osoba u sebi ima *nijjet* (namjeru) *kufra*, kao što je: da želi da pomogne vjeru *kufra*, da uništi Allāhovu vjeru, itd. Tako (po njima), ako bi čovjek vodio krstaški rat protiv islāma, predvodio ga, podržavao ga imetkom i životom - on bi i dalje bio musliman, sve dok ne izgovori unutrašnju namjeru *kufra*. Tako oni ne čine samo djelo *kufrom*, sve dok nije potvrđen ovaj uvedeni (novotarski) uslov.

Vjerovanje da džihād ne može biti *fard 'ajn* za čitav ummet. Također, u vezi s džihādom je i njihovo vjerovanje da džihād nije dozvoljen bez islamske države, čiji *imām* (vođa) upravlja tim džihādom, vjerovanje da je džihād zabranjen bez dozvole

imāma,... Sve ovo je u pogledu - defanzivnog (odbrambenog) džihāda ⁶⁶.

Nazivanje onih koji čine *tekfīr murtedskih* vladara i njihovih vojnika - *hawāridžima* ili *tekfircima*. Oni zabranjuju *hurūdž* (ustajanje ili pobunu) protiv ovih *murtedskih* (otpadničkih) vladara zbog činjenice da ih oni smatraju muslimanima. A ako oni i prosude o nekome od njih kao o nevjerniku, oni i dalje zabranjuju ustajanje (pobunu) protiv njega, zbog činjenice da to ustajanje nije vođeno od strane *imāma* (vođe muslimanske države).

Umanjivanje važnosti svijesti i svijesnosti o trenutnim stanjima i događajima, govoreći da je to potrebno samo vladarima i učenjacima, te da laik (nestručnjak) nema potrebe za tim. Ova glupa ideja vodi do toga da mnogi laici vjeruju da su vladari u njihovim zemljama muslimani, jer oni nisu svjesni *kufra* koji ti vladari praktikuju. Tako ovi laici ponekad završe žrtvujući sebe za *tāgūta* (otpadničkog vladara), bivajući njegove iskrene sluge i robovi.

---

⁶⁶ Zbog ovoga oni negiraju i proglašavaju nelegitimnim sve oslobodilačke pokrete džihāda u zemljama muslimana, koje su okupirane, a njihovi stanovnici poniženi, ubijani, silovani, zarobljeni,... Ako je njihov stav da je bez dozvole islamskog vladara džihād odbrane u okupiranim zemljama muslimana (kao što su Palestina, 'Iraq, Afganistan, Čečenija, Kašmir) - nelegitiman, možete li zamisliti kakvog su stava po pitanju ofanzivnog džihāda, po pitanju širenja islāma kršenjem kāfirskih sistema koji stoje na putu ove da'we, po pitanju napada na kāfirsku vojnu silu na tlu Amerike, Britanije, ili po pitanju osvajanja Rima (koje je najavio Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem)? (napomena prevodioca)

Iskušavanje ljudi koji su na pozicijama u pogledu određenih pojedinaca, koje su oni okarakterisali kao novotare. Ako se osoba složi sa njima u pogledu njihovog *tebdī'a* (proglašavanja te osobe novotarom), onda je ona podržana, a ako se ne složi, ona je uzeta za neprijatelja i omalovažena. Pojedinci kojima oni ljude testiraju su često nazvani novotarima, zasnovano na nekim od gore spomenutih, pogrešnih tumačenja. Na primjer, 'Abdullāh 'Azzām je rekao da je džihād *farḍ 'ajn*, a po *medāhilima* (*medhalijevcima*) je ovo novotarija, stoga je on (po njima) novotar. Oni pitaju čovjeka koji u mesdžidu drži predavanje: "Šta misliš o 'Abdullāh 'Azzāmu?" Ako on kaže: "Dobar je", oni ga smatraju novotarom ili ga drže za sumnjivog.

Oni slijepo slijede zvanične vladine učenjake u njihovim stavovima prema njihovim vladama i politici. Pa, ako vladini učenjaci kažu da je mir sa Židovima u Palestini dobar i dozvoljen, *medhalijevcima* kao papagaji ponavljaju njihove riječi.

Napomena: Nisu svi vladini učenjaci *medāhile*, ali ih *medāhile* slijepo slijede u politici. Na primjer, Bin Bāz ili Ibn Uthejmīn nisu *medhalijevcima* (*medāhile*), iako je moguće da imaju neke ogranke *medāhila* osnova, ali *medāhile* slijepo slijede njihova mišljenja koja su vezana za politiku.

Smatranje samo nekoliko ljudi učenjacima u onome što oni zovu "menhedž". Niko drugi ne može biti upitan na ova "menhedž" pitanja. U ove "menhedž doktore" spadaju Rebi' el-Medhalī, 'Ubejr el-Džābirī, itd. Oni ih slijepo slijede u pitanjima *džerha* i *tebdī'a*.

Medāhili su skloni poziciji podržavanja saudijskog otpadničkog režima, iako su oni podržavaoci većine otpadničkih režima uopće. Ali i pored činjenice da neki *medāhili* čine *tekfīr* nekih od ovih režima (Sirija, Libija, itd.), oni su uvijek složni u hvaljenju i podržavanju saudijskog režima srcem i dušom.

Oni su vrlo brzi i lahki u proglašavanju ljudi novotarima, čak i po pitanjima koja nisu novotarija, već najbolje stvari od islāma! Poput džihāda. A što se tiče stvari koje su zaista novotarija, ako neka osoba zapadne u njih, oni brane čitanje ili hvaljenje ičega što je ta osoba napisala. Na primjer, Sejjid Qutb je imao novotarija, ali su ih imali i mnogi učenjaci prošlosti i sadašnjice koje *ehlis-sunnet*, kao i *medāhili* navodi, kao što su Ibn Hazm, en-Newewi, Ibn Hadžer, itd. Pa ipak, oni apsolutno zabranjuju razmatranje knjiga Sejjida Qutba ili drugih poput njega iz tog razloga.

Zbog činjenice da oni smatraju da su mnogi od ovih otpadničkih vladara legitimni muslimanski vladari (vlade) i zbog činjenice da one koji se bune protiv ovih režima smatraju pobunjeničkim, *hawāridžijskim* banditima, oni dozvoljavaju udruživanje i pomaganje otpadničkih vlada, čak i ako to završava u pomaganju ovih *murteda* protiv muslimana. Ovo je vjerovatno najgori od *medāhilskih* zločina (za one koji drže ovaj stav), jer je to *riddet* (otpadništvo), i to *riddet mudhāhere* (otpadništvo prouzrokovano pomaganjem mušrikā protiv muslimana).

Na kraju, oni su skloni da drže stavove koji su naklonjeni neprijateljima islāma, okrutni (bezdušni) protiv muslimana,

ličeći na *hawāridže* u njihovom ''ubijanju sljedbenika islāma, a pošteđivanja mnogobožaca''.

IZJAVE "NEO-SELEFIJA" (MEDĀHILA)**Muhammed bin Hādī el-Medhalī
kaže da je kralj Fahd emīr selefija**

"Selefjska da`wa svugdje – to je Allāhova stranka. To je zaista Allāhova partija. Razumijete? Ona može imati imāma, a u nekim vremenima može nemati imāma. A danas, neka je hvala Allāhu, selefije imaju imāma, menhedž ehliš-sunneta i da`wa selefija ovog ummeta ima imāma, a on je – sluga Dva Časna Hrama (kralj Fahd), a i u drugim zemljama, mimo ovih zemalja, gdje nema imāma kao što su Britanija, Amerika i druge mimo njih" (kraj citata).

Imam Muhammed bin 'AbdulWehhab je rekao:

"Zaista, oni tāgūti za koje ljudi vjeruju da im je obavezno pokoriti se, pored Allaha Uzvišenog – svi su oni kāfiri, otpadnici od islāma. Kako možete reći 'ne'?! Kako, kada oni čine halālom ono što je Allah Uzvišeni učinio harāmom i čine harāmom ono što je Allah Uzvišeni učinio halālom i teže da iskoare Zemlju svojim riječima i djelima? A ko god se raspravlja (prepire) u njihovu korist, ili je kritički raspoložen prema onome ko ih tekfiri (koji te tāgūte proglašava nevjernicima), ili ko tvrdi da ih ovo njihovo djelo – iako je loše ili pogrešno – i dalje ne izvodi iz vjere islāma ka kufri, onda je najmanje što čovjek može reći o ovom prepiraču – da je on fāsiq (griješnik), jer vjera islām ne može biti uzdignuta, izuzev traženjem nevinosti (odricanja) od ovih ljudi i činjenjem tekfira njih (proglašavanjem njih nevjernicima)."⁶⁷

---

⁶⁷ "Er`resā'il eš-šahsijje", 188. str.

Na internet stranici www.salafitalk.net
tvrde da je Fahd imām muwehhida i hvale ga

**Izjava broj 1:
Kralj Fahd, imam muwehhida se obraća naciji!**

*Rasprava napisana od strane imāma muwehhida,
pomagača dīna, podržavaoca selefija,
imāma Fahda bin 'Abdul'Azīza al-Sa'ūda*
*"Ono sto slijedi je rasprava uzeta iz knjige 'Resā'il e'imme
da'watut-tewhīd', koja je sakupila mnoge različite rasprave,
napisane od imama al-Sa'ūda.*

*A ono što je jasno iz ove knjige je da su imāmi al-Sa'ūda bili
imāmi u ojeri i u njegovom 'ilmu (nauci), posebno na polju
tewhīda i 'ibādeta (obožavanja) Allāha Jedinog, osnovi na kojoj je
ova država – Allāh je sačuvao od svakog zla i iskušenja –
sagrađena.*

*A sve ovo je zaostavština (nasljedstvo) njihovih velikih
predaka iz vremena imāma Muhammed ibn Sa'ūda i imāma da`we
tewhīda, šejhul-islāma Muhammed bin 'AbdulWehhaba i njegovih
učenika od al-Sa'ūda.*

*A zbog ovog utemeljenja tewhīda, ova država uživa dobrote
Allāha Uzvišenog i Njegovu milost. A ovdasnji vladari su
oduvijek bili oprezni u podsjećanju naroda na njihove dužnosti i
na potrebu da zahvaljuju Uzvišenom Allāhu prije nego što ovi
fadileti i ove dobrote budu nestale ili budu uklonjene. Oni su
oduvijek baklju tewhīda držali zapaljenom, hvala Allāhu, te
podržavali pravdu, mir, suđenje po Knjizi i sunnetu i podršku
selefijske da`we, njene 'uleme i njenih pristalica.*

*I znaj da je od dobrōta Allāha Uzvišenog, koje je On
podario kralju Fahdu i to da je On Uzvišeni izabrao njega da*

povede kampanju protiv hawāridža ⁶⁸, a ogromna nagrada za hvatanje džehennemskih pāsa i njihovo ubijanje je veoma velika u blagoslovljenom sunnetu.

Pa, neka Uzvišeni Allāh sačuva našeg vođu, kralja Fahda, i neka njemu i njegovim pomagačima dā uspjeha u borbi protiv svih onih koji žele da ugase ovu baklju tewhīda i sunneta.

Njegova biografija (preuzeto iz knjige)

"Kralj Fahd bin 'Abdul' Azīz (Allāh Uzvišeni ga sačuvaao i počastio), je rođen u gradu Rijadu 1340. g.h. Studirao je na medresi "El – Umara", a onda u "Ma`had al-Sa`ūdi" u Mekki el-Mukerremi. Odrastao je u sjenci svog oca, kralja 'Abdul' Azīza (Allāh Uzvišeni mu se smilovao). Bilo mu je povjerenno mnogo važnih pozicija i odgovornosti. Postao je kralj zemlje 1402. g.h. Kralj Fahd je blagoslovljen velikim vještinama vođenja, znamenitom mudrošću i velikim iskustvom upravljanja.

Od stoari kojima je on pridavao veliku važnost je učvršćivanje mira i bezbednosti kroz primjenjivanje islamskog šeri'ata, a od najvažnijih projekata koji su kompletirani za vrijeme njegove blagoslovljene vladavine je proširenje Dva Sveta Mesdžida i njihovih okolnih struktura, zgrada i postrojenja. Tako je on nazvan "čuvar Dva Sveta Mesdžida" (kraj citata).

---

⁶⁸ Ovime misli na braću mudžāhide, koji na Arapskom poluotoku vrše oružane napade na američke vojnike, izvršavajući time *wasijjet* (oporuku) Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, koji je naredio: "**Protjerajte Židove i kršćane sa Arapskog poluotoka**". Zbog sporazuma i prisnih odnosa koje saudijska vlada ima sa američkom vladom i vojskom, mudžāhidi koji napadima na Amerikance na Arapskom poluotoku izvršavaju *wasijjet* Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem – od strane saudijske vlade i od mnogih vladinih učenjaka bivaju nazivani "*hawāridžima*", "*pobunjenicima*", itd. *La hawle we la quwwete illa billāh.* (napomena prevodica)

Izjava broj 2: Imam Fālih el-Harbī hvali Ameriku

"...Tako smo mi u potrebi za okorišćivanjem od njihovog znanja i njihove tehnologije, o kojoj samo oni znaju.

Nafta kojom se, hvala Allāhu, ova zemlja okorišćava i zahvaljujući kojoj je novac potrošen na el-haramejn (Dva Hrama), na štampanje mushāfa i na potrebe zemlje, na stvari koje će pomoći ljudima u njihovoj vjeri i dunjaluku, na proširivanje mjesta za hadždžije, na obezbjeđivanje tih mjesta, sve u svemu – na sve ono što koristi ljudima ove zemlje.

Nekada bi se porodica iselila tražeći opskrbu i oni bi možda prošli familije i predjele, a možda bi čak i umrli na ovim lošim mjestima. A sve ovo u ime traženja opskrbe.

Danas, ljudi dolaze ovdje i traže svoju vjeru i dunjaluk, hvala Allāhu Uzvišenom.

Njihova vjera je utemeljena, njihovoj vjeri je data pobjeda, njihova 'aqīda je, hvala Allāhu, ispravna i njihova zastava je zastava tewhīda i sunneta, i sav taj novac je potrošen na taj način.

A da nije onih ljudi, Amerikanaca i zapadnjaka, koji su došli ovdje i koji crpe ova bogatstva od kojih se islām i sljedbenici islāma okorišćavaju, i da nije ove zemlje, i da nije svetosti ove zemlje, i da nije izgradnje u ovoj zemlji i svetosti u ovoj zemlji, mi sve to ne bismo uživali.

I ovaj lijep život u rahatluku koji živimo, i mi zahvaljujemo Allāhu Uzvišenom za Njegovu dobrotu, da bi ona opstala, za nas da u njoj uživamo, a i da bi ona bila korisna a ne štetna, a Allāh Uzvišeni je rekao:

"A tvoj Gospodar objavljuje da ću vas, ako Mi budete zahvaljivali, uzdići, a ako ne budete vjerovali, onda je Moja kazna žestoka."

Njemu kažemo:

Šejh Sulejmān bin Sahnān je, u vezi ajeta:

"Imate divan primjer u Ibrāhīmu i onima koji su bili sa njim, kada su rekli svome narodu: 'Mi se odričemo od vas i od onoga što obožavate pored Allāha. Mi smo nevjernici u vas, i između nas i vas će ostati neprijateljstvo i mržnja zauvijek, sve dok ne budete vjerovali u Allāha Jedinog' "

⁶⁹,

rekao:

"Tako je ovo millet (vjera) Ibrāhīmov, o kome nam je Uzvišeni Allāh rekao:

"A ko se okreće od Ibrāhīmovog milleta, izuzev onoga koji je obmanuo sebe?" ⁷⁰ .

Tako da je na muslimanu da mrzi Allāhove neprijatelje i da otvoreno pokaže neprijateljstvo prema njima i da traži što je više moguće odricanja (nevinosti) od njih, a ne da njima pruža podršku, da se miješa sa njima ili da ima odnose sa njima." ⁷¹

---

⁶⁹ sura el-Mumtehine, 4. ajet

⁷⁰ sura el-Beqare, 130. ajet

⁷¹ *"Ed-Durer es-Senijje"*, tom džihāda, str. 221.

SAVJET UPUĆEN FRAKCIJI "SELEFIJE EL-DŽEDĪDE" ("NEO-SELEFI") ⁷²

Šejhul-islām Ibn Tejmijje, Allāh mu se smilovao, je rekao :

"Vjera muslimana je sagrađena na slijeđenju Allāhove Knjige, sunneta Njegovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i onoga na čemu se složio ummet. Tako su ovo tri nepogrešiva usūla (temelja). Pa u vezi čega god se ummet razišao, treba da se vrati Allāhu Uzvišenom i Njegovom Poslaniku, sallallāhu 'alejhi we sellem.

Dakle, nikome nije dozvoljeno da postavi pred ummet nekog čovjeka i da pozove u njegov put i da formira welā' (ljubav i priorženost) i 'adā' (neprijateljstvo i mržnju) zasnovanu na tome, izuzev za Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem.

Kao što se ne može ničiji govor staviti pred njih, na osnovu kojega će oni formirati welā' i 'adā' (ljubav i mržnju), izuzev govora Allāha Uzvišenog i govora Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i onoga na čemu se ummet složio.

Inače, ovo je praksa sljedbenika novotarije, koji postave osobu ili govor kojim će oni izazvati podjele (raskole) u ummetu; formirajući welā' i 'adā' (ljubav i mržnju), zasnovanu na tom govoru ili pripisivanju.^{11 73}

---

⁷² *"Selefije el-džedīde" ("neo-selefije" ili "selefije današnjice") je naziv koji su medhalijeoci dali sami sebi, pripisujući sebi osobine sljedbenika selefa (ispravnih prethodnika, tj. prvih generacija muslimana), ali ih učenjaci današnjice, koji imaju ispravnu 'aqīdu, nazivaju "Murdži'atul-'asr" ("murdžije današnjice").*

⁷³ *"Medžmū'ul-fetāwa", 20. tom, 164. strana*

RAZLIKA IZMEĐU MURDŽIJE
I ČOVJEKA KOJI IMA IRDŽĀ'A U SEBI
šejh Ebū Qatāda el-Filistīnī

Pitanje: Uvaženom šejhu Ebū Qatādi, Allāh te održao nepokolebljivim.

Es-Selāmu 'alejkum we rahmetullāhi we berekātuh.

A potom:

Moje pitanje se tiče pitanja koje me je zbunilo, a vjerujem da je također zbunilo i druge. A to je razlika između čovjeka koji je *murdžija* i čovjeka koji ima *irdžā'a* u sebi.

A istina je da se ovo pitanje pokrenulo kada je jedan od mladih ljudi koji poriče *irdžā'* šejhul-Albānija, telefonirao jednom od šejhova za koje je posvjedočeno da ima ispravnu '*aqīdu* i koji je uvijek podučavao ispravnoj '*aqīdi*.

I on je nastavio sa pokušavanjem da ga kontaktira i da ga pita o šejhul-Albāniju, Allāh mu se smilovao i oprostio mu, da li je bio *murdžija* ili ne.

Pa mu je ovaj odgovorio da je šejhul-Albāni, Allāh mu se smilovao, imao ispravnu '*aqīdu*, ali se ipak njegov govor sreo (podudara) sa govorom *murdžija*. Ja nisam uspio da razumijem šta ovo znači.

Drugo, ja imam kasetu na kojoj šejhul-Albāni diskutuje sa jednim od svojih studenata o *īmānu*, gdje je on (šejhul-Albāni) rekao da su djela samo *šart kemāl* (uslov potpunosti) *īmāna* i on (šejhul-Albāni) je također rekao da je svjestan da ga neki zovu tim imenom (tj. da je on *murdžija*), ali da je to ispravan stav (tj. u vezi djelā). Vjerujem da ste i vi čuli ovu audio- kasetu.

Zato, moje pitanje je:

Kakvo je stanje šejhul-Albānija, Allāh mu se smilovao, i stanje njegovih sljedbenika koji su svijet ispunili svojim tvrdnjama.

Izvinjavam se zbog odugovlačenja sa vremenom, i Allāh vas nagradio.

Odgovor:

U ime Allāha, Milostivog i Samilosnog, od koga tražimo pomoć.

Razlika između govora ljudi da je čovjek *harādži* ili da čovjek ima *harādži'a* u sebi i njihovog govora da je čovjek *murđžija* ili da čovjek ima *irdžā'a* u sebi je – zbog razlike u stanju dvojice ljudi.

Tako, čovjek koji se pridržava *usūla* (osnove) ovog *bid'ata* (novotarije) i poziva k njemu je onaj koji je potpuno pripisan tome, tj. *murđžija*.

Međutim, onaj koji se ne pridržava *usūla bid'ata* i ne prihvata ovaj *usūl*, moguće je da zapadne u njegove implikacije (smisao značenja) ili u neke od njegovih *furū'a* i ovaj čovjek je opisan ovim atributom (tj. atributom *irdžā'a*, umjesto da se nazove *murđžijom*).

Ovo je razlika, ali odgovor onoga koji je upitan o šejhul-Albāniju, Allāh mu se smilovao, je bio dvosmislen.

Ovo je zato što je on rekao da je *'aqīda* šejhul-Albānija bila ispravna, i što je jedino spomenuo njegov govor i njegove načine izražavanja, i on je izjavio da su one bile pogrešne i da to nije (potpuno) ispravno.

Jer, iako su šejhul-Albāniji *usūli* (osnove) u vjerovanju od sunneta, on je ipak uzeo pojavu *irdžā'a* u svome vjerovanju.

Tako on (tj. el-Albāni) govori da je *īmān* – riječi i djela, međutim, on ovu izjavu objašnjava na način koji se razlikuje od *ehlis-suneta wel džemā'ata*. I to je ono zbog čega je on zapao u *irdžā'*, a to su njegove riječi da djela ne mogu biti *šart sihha* (uslov za postojanje) *īmāna*. Tako je ovaj koncept prisutan sa njegovom izjavom da su riječi i vjerovanje *šart sihha* (uslov postojanja) *īmāna*. Tako da je on razdvojio (napravio razliku) između djelā i riječi (izjava), što je suprotno onome što su rekli *selefi* (ispravni prethodnici, tj. prve tri generacije muslimana) i to je zaista rođenje mezheba *irdžā'a*.

A šejhul-Albāni nije učinio grešku samo u svom govoru. Ne, već je i on također napravio grešku i u svome vjerovanju. I on je naleteo na mezheb *irdžā'a* u nekim od njegovih *furū'a*.

A neki od onih koji se žele odbraniti od ove optužbe, su pokušali da podignu (da u prvi plan stave) neke izjave od *selefā*, kao što je imam Ahmed, Allāh mu se smilovao, rekao da se *īmān* sastoji iz riječi i djela, i oni kažu da je i el-Albāni također rekao da je *īmān* – riječi i djela. Prema tome, oni ga čiste od *irdžā'a*. Ali, ovaj govor nije dovoljan za one koji razumiju mezhebe i grupe.

A da bih pokazao podvalu ovog primjera, ja ću ponuditi ovaj primjer:

Eš'ārije kažu da je Qur'an govor Uzvišenog Allāha, pa da li su ove njihove riječi dovoljne da ih učine da su po

ovom pitanju na vjerovanju Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i njegovih ashaba. Odgovor: Svaki student znanja zna odgovor: Ne!

A ova izjava (tj. "*Qur'ān je Allāhov govor*"), iako je tačna - ne čini da su oni na ispravnom vjerovanju, a razlog je taj da oni objašnjavaju ovu izjavu na način koji se suprotstavlja (kontrira) načinu na koji su to selefi činili.

Čak i ako oni kažu ispravnu riječ, oni je tumače na način koji je van granica istine koju poznaju njeni sljedbenici. Stoga oni (*eš'ārije*) čine govor (Allāhov govor) da je jednostavno, samo izraz (izražavanje) el-Qadīma (Drevnoga, čime misle na Allāha) koji stoji sam po sebi (Allāhov).

Ali ipak, oni nisu rekli da je ono što čovjek uči od harfova Qur'āna - Allāhov govor. I to je stoga što oni prave razliku između izgovaranja i značenja.

Tako su oni rekli ispravnu izjavu ("*Qur'ān je Allāhov govor*"); međutim, oni se nje pridržavaju na različit način nego što ona zaista istinski znači. Tako da su oni bili ispravni po jednom pitanju, a pogriješili su u drugom pitanju.

A i šejhul-Albāni je po ovom pitanju također rekao ispravnu izjavu, a to je: "*Īmān je riječi i djela*" međutim, on je to sproveo (pridržavao se), na različit način od ljudi od sljedbenika istine, jer je napravio razliku između djela i riječi (izjava).

Tako je on smatrao da je *kufr ekber* (veliki kufr, koji izvodi iz vjere) sav - *'itiqādī* (vjerovanjem), i da osoba ne

postaje nevjernik zbog djela. I smatrao je da je *kufr-asgar* (mali kufr) sav - '*amili* (djelima). A ovo je lažno i pogrešno (netačno) u vjeri Uzvišenog Allaha.

I Albānijeve izjave da su djela *šart kemāl* (uslov za kompletnost ili potpunost) *īmāna* je od netačnih izjava koje su pobijene stotinama ili hiljadama tekstova u Allāhovoju knjizi ili sunnetu Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, i iz riječi *ehlul-'ilma* (ljudi od znanja).

I postoje čitave knjige o tome od prijašnjih i od kasnijih generacija i one su dostupne.

A Allāh je onaj koji stvari čini mogućim.

SADRŽAJ

<u>Vrste <i>kufra</i> i vrste <i>kāfira</i> – šejh Bekr Ebū Zejd.....</u>	3
<u><i>Kufr</i> se dešava vjerovanjem, izjavama i djelima – Ebū 'Ijjād.....</u>	9
<u><i>Kufr</i> se može desiti bez <i>istihlāla</i> ili <i>džuhūda</i> – Ebū 'Ijjād.....</u>	13
<u><i>Kufr</i> se može desiti bez vjerovanja u <i>kufr</i> ili željenja <i>kufra</i> – Ebū 'Ijjād.....</u>	19
<u>Ko ima pravo da čini <i>tekfīr</i>? – šejh Ālī bin Hudajr el-Hudajr.....</u>	25
<u>Sekta <i>murdžija</i> – Njihovo vjerovanje – šejh Muhammed el-Qurejši.....</u>	27
<u>Pobijanje dokaza <i>murdžija</i> – šejh Muhammed el-Qurejši.....</u>	35
<u>Pitanja koja se odnose na <i>īmān</i> i pobijanje <i>murdžija</i>.....</u>	43
<u><i>Neo-murdžije</i> – šejh Ebū Muhammed el-Maqdisī.....</u>	49
<u>Sažetak zabluda <i>medāhila</i> (<i>medhalijevaca</i>) – Ebū Hafs eš-Šamī.....</u>	59
<u>Izjave ''neo-selefija'' (<i>medāhila</i>).....</u>	69

Savjet upućen frakciji**"selefijje el-džedīde" ("neo-selefīma").....75****Razlika između *murdžije* i čovjeka koji ima*****irdžā'a* u sebi - šejh Ebū Qatāda el-Filistīnī.....77**